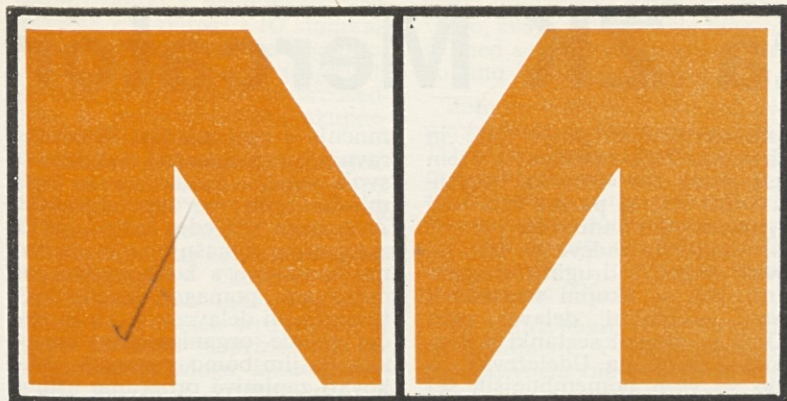

Mercator

25 let

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA MERCATOR

LETO XII.

LJUBLJANA, MAJ 1974

Št. 4

KONFERENCA SVETA ZK MERCATOR

V petek, 10. maja je bila volilna konferenca Sveta ZK Mercator. Poleg članov Sveta so seji prisostvovali tudi člani IO Konference OOS. Komunisti so najprej ocenili dosedanje delo in spregovorili o nekaterih nalogah, ki jih čakajo v prihodnosti.

Po razrešnici staremu sekretariatu in sekretarki so izvolili nov sekretariat in novega sekretarja. Novi sekretar Sveta je postal tovariš Franc Škof iz TOZD TMI.

Uvodni referat na konferenci je imela tovarišica Ivanka Vrhovčak, v razpravi pa so sodelovale naslednje tovarišice in tovariši: Anton Briški — sekretar OO ZK TOZD Trgopromet, Stane Marinšek — sekretar OO ZK TOZD Gradišče Trebnje, Ivanka Vrhovčak — sekretarka Sveta ZK, Marjan Gradišar — sekretar OO ZK TOZD Preskrba Tržič, Franc Škof — sekretar OO ZK TMI, Miro Hvala — predsednik aktiva mladih delavcev TOZD Trgovine na debelo, Franc Sedič — član Sveta ZK iz TOZD Panonija, Ferdo Lovrenc — sekretar OO ZK TOZD Panonija Ptuj, Vasja Butina — član Sveta ZK iz Delovne skupnosti skupne službe, Jože Mikolič — član IO Konference OOS, Franc Berčon — sekretar OO ZK Delovne skupnosti skupnih služb, Gena Cerar — članica Sveta ZK iz TOZD Preskrba, Slavko Bogdanovič — sekretar OO ZK TOZD Veleblagovnica Beograd, Marjanca Vrhovec — sekretarka OO ZK TOZD Hrana.

Uvodni referat Ivanke Vrhovčak:

Tovarišice in tovariši,

na današnjem prvem sestanku sveta ZK Mercator v novem sestavu, na katerem bomo izvolili tudi nov sekretariat in sekretarja sveta, moramo kritično oceniti delovanje komunistov Mercatorja v minulem obdobju, vpliv in uspešnost komunistov pri spreminjanju samoupravnih odnosov v skladu z novo ustavo, hkrati pa se moramo danes dogovoriti, kako bomo **enotno, delovno in ustvarjalno** delovali v obdobju, ki je pred nami in ki je nedvomno najbolj odločilno za uresničevanje ustavnih določil v naši konkretni Mercatorjevi praksi. Odločilno zato, ali bomo znali novo samoupravno organiziranost in napisana pravila urejanja naših odnosov — tj. samoupravni sporazum in statut spreminjati v vsakodnevno delo in življenje tako, da bo skladno rasel Mercator in vsi njegovi deli in da bo vsak delavec v Mercatorju, ne glede na to ali dela v Tržiču, Ptuj, Beogradu, Novem mestu ali Ljubljani, skratka v katerikoli TOZD, imel ali si bo s perspektivnimi plani razvoja postavil objektivno enake pogoje za delo in skladno z uspešnostjo dela tudi užival enake sadove svojega dela.

Naše delo je oživelo po pismu IB CK ZKJ in Tita ter po obeh sejah — 21. seji predsedstva ZKJ in 29. seji CK ZKS. V teh dogodkih in njihovih dokumentih smo dobili komunisti revolucionarni

pogum in moč urediti svoje vrste in ofenzivno zastaviti svoj vpliv kot razredna organizacija, ki ima

nedvoumno vlogo in nalogo v boju delavskega razreda za utrditev njegovega položaja in vloge v naši družbi. Zvrstili so se sestanki osnovnih organizacij, ugotovili smo članstva, začeli smo akcijo za čvrstitev organizacij s sprejemanjem novih članov, ob študiju pisma in zaključkov sej CK pa smo vsak zase in vsi skupaj, v eni osnovni organizaciji bolj v drugi manj, kritično in samokritično ocenjevali obnašanje in ravnanje komunistov v kolektivu in ob konkretnih strokovnih in samoupravnih rešitvah.

V ta čas segajo ustavni amandmaji in snovanje nove zvezne ter republiške ustave in razpoloženje v Mercatorju, kako bomo vse te dokumente presadili v naše razmere in zasnovali samoupravni sporazum, statut in druge samoupravne akte.

Ta čas je bil zelo razgiban, zahteven in razburljiv. Ko bi mo-

Nov sekretar Sveta ZK, tovariš Franc Škof.

rali strniti svoje vrste, samoupravne in politične moči in za-
(Nadaljevanje na 2. strani)

V razpravo so se vključili številni diskutanti.

Konferenca Sveta ZK Mercator

(Nadaljevanje s 1. strani)

snovati enotna izhodišča za bodočo Mercatorjevo samoupravno organiziranost in odnose, smo si to pot in to obdobje različno predstavljali: nekateri so pokazali hrbet novim amandmanom in jih razlagali za »vihar v kozarcu vode« ter jim napovedovali usodo, kot so jo doživeli predhodni amandmani. V taki neenotnosti, v takih razmerah je bil seveda boj za nove samoupravne odnose težak: mnogo polen mu je priletelo pod noge in to tudi iz vrst komunistov, iz vseh struktur, ki se nikakor niso hoteli odlepiti od centralistične politike in formalnega samoupravljanja. Osnovni konflikt je bil v ustanavljanju TOZD, v decentralizaciji samoupravljanja.

Nekateri danes nočejo vedeti za ta čas in pravijo, da ni potrebe obupati spominov nanj ker, kar je bilo, je bilo! Toda, komunisti mu moramo pogledati v oči! Ne zato, da bi postavljali na svojo zatožno klop po 2, 3, letih zaviralce samoupravnih odnosov, ampak predvsem zato, da bi lahko ocenili svojo vlogo in uspešnost v teh procesih kot vlogo zavestnih sil organiziranih v ZK in drugih političnih organizacijah v Mercatorju.

Odpori proti ustanavljanju TOZD, proti delitvi Mercatorja na več samoupravnih delov, so izvirali iz pomanjkljivih in večkrat zlonamernih razlag smernic in ciljev nove ustave, češ, da bomo poslej v decentralizacijo samoupravljanja, tako osiromašili materialno osnovo samoupravljanja, da se bo Mercator po svojem čudovitem razcvetu in doseženi veličini obrnil navzdol in se sčasoma sesul. Zakaj, ustvarjen dohodek v posameznih TOZD bodo poslej delile TOZD, toda samo za svoje potrebe po načelu: vsak naj skrbi zase, vsak se naj stegne po svoji odeji, vsak naj plačuje dolgove za prejete objekte, kdor pa tega ne more, pa naj preda objekte tistemu, ki jih je sposoben odplačevati itd. Taki »kolonialni« apetiti, separatizem, zapiranje v svojo samoupravno lupino, ignoriranje solidarnosti in vzajemnosti, so bili doma, in so prihajali iz mnogih enot in v mnogi med njimi tedaj niso imeli nobenega komunističnega ali vsaj ne osnovnih organizacij in aktivov ZK. Zato je tudi bil boj komunistov v Mercatorju s takimi gledanji izredno težak. V enotah s takim razumevanjem nove ustave je bilo zelo težko dopovedati jedro vsebine nove ustave, med drugimi to, da ustanavljamo TOZD zato, da bi ustvarili take samoupravne celice, v katerih bodo delavci gospodarili nad pogoji in sadovi svojega dela, da pa se bodo samoupravno odločali z delavci drugih samoupravnih delov Mercatorja o združevanju dela in sredstev. V tem času smo, kot je rečeno, bili komunisti številčno šibki in premalo organizirani ter idejno premalo osveščeni in enotni, da bi bili sposobni tako celovito videti in doumeti pomen in cilje nove ustave in nadaljnjo neizbežno pot uveljavljanja vloge in oblasti delovnih ljudi; nespособni ustvariti čvrsto jedro ZK in okoli nje zbrati druge napredno opredeljene delavce Mercatorja, ki bi bili kos zahtevi, da se

hitreje, energično postavimo po robu skupinam in posameznikom, ki niso pripomogli k učinkovitejšemu razreševanju stvari, ki pa so svojo zaviralno vlogo znali spretno prikriti in zaigrati politično apatičnost ali pa kot nekomiunisti pokazati s prstom na komuniste, češ, zdaj je na vas vrsta, da nekaj napravite, nas ne bo nihče »držal«, če držimo križem roke, ali če kaj narobe napravimo; nam, končno niti ne bi bilo potrebno to delati.

Zato smo se morali komunisti potem že organizirati v Svetu ZK posluževati najrazličnejših metod in oblik dela, da smo mogli uveljaviti svoj vpliv in pospešili konstituiranje TOZD in snovanje samoupravnega sporazuma.

V Mercatorju je nastalo neustavljivo gibanje in porajajočih se TOZD. Zvrstilo se je več zborov delovnih ljudi, prenehali smo se zapirati v lastne samoupravne celice, bolj smo razmišljali, kako bomo skupaj delali in živeli in na ta način krepili moč Mercatorja in skladen razvoj njegovih delov.

Nekateri so in še želijo zmanjšati vpliv komunistov in njihov delež v ustvarjanju razmer za nove samoupravne odnose, njihove uspešnosti in principielnosti v spopadih s posamezniki in skupinami.

Za Mercator ni bilo pogubno, da smo po dveh letih zaključili pot sporazumevanja tako, da Emba ni podpisala sporazuma, čeprav pripetije na tej poti in končni nesporazum ni bil ravno v čast naši samoupravljalni in politični zrelosti. Važnejše od tega je bilo drugo: ogromno smo se v teh dveh letih naučili. Opravili smo resno delo, napisali dokumente, ki nas bodo povezovali v dobrem in slabem in v prepričanju, da je vsaka določba tako čvrsta, da je nihče ne bo mogel obračati po svoje in pozneje v življenju iskati luknje za izrabljanje. In v tem delu, v teh prizadevanjih izmenjav mnenj, glasnih razprav, se je velika večina kolektivov TOZD Mercatorja bolj povezala kot kdajkoli doslej in je pripravljena ter sposobna sporazumno urejati še tako zapletene medsebojne odnose in materialna razmerja. In to je nedvomno največja vrednost dosedanje poti sporazumevanja.

Komunisti smo vselej naglašali, da bi morali biti v Mercatorju politično in strokovno zreli, da bi znali mimo večje angažiranosti zunanjih činiteljev z novim krogom sporazumevanja rešiti še tiste stvari, ki smo jih 24 TOZD v »sporu« z Embo prenesli na Ustavno sodišče.

In res: vnovič so sedli delegati in dosegli sporazum. Mercator se je končno konstituiral.

Toda, to dejanje smo zaključili tako, da so nekateri ob njegovih ocenah v Mercatorju, za to šteli zasluge vsem drugim le ZK v Mercatorju ne.

Tega ne ugotavljamo zaradi užaljenosti! Vodilo Sveta ZK in članov ZK v Mercatorju je bilo prav v tem, da smo delovali znotraj samoupravnih struktur, znotraj drugih političnih organizacij in sindikatov, mladine, sredi dela in življenja kolektiva ter tudi vplivali na uspešne premike. Nikdar se nismo zapirali v lastne okvirje in iz partijskega priedi-

stala uveljavljali svojo moč in iniciativo. Zato beležimo v vsem času samo dva »interna« sestanka Sveta ZK, ki pa sta bila bolj organizacijsko kadrovske narave. Vse vsebinske zadeve pa smo reševali skupaj z drugimi strukturami. Bili so skupni sestanki z vsemi vodilnimi delavci vseh TOZD in skupni sestanki s konferenco sindikata. Udeleževali pa smo se vseh pomembnejših sej in zasedanj samoupravnih organov in političnih organizacij. Na teh skupnih sestankih smo reševali vsa našeta in druga zapletena vprašanja samoupravnega razvoja Mercatorja.

Danes lahko ugotovimo in ocenimo, da je bila taka metoda dela uspešna, da smo pokazali in dokazali, da se ne borimo za svoje koristi, ampak, da se borimo za uspešen razvoj novih samoupravnih odnosov in za ustvarjanje političnih razmer za take odnose.

In na enakih popriščih, samo zdaj idejno in organizacijsko bolj okrepljeni moramo komunisti delovati v prihodnje. In če nas je pred dvema letoma spodbujal revolucionarni duh pisma in zgodovinski seji CK, potem se zdaj pridružujemo temu še zaključni sklepi VII. kongresa ZK Slovenije in izhodišča za X. kongres ZK Jugoslavije.

Dovolite, da omenim le nekatere aktualne naloge komunistov v Mercatorju, ki bi jih v razpravi potem dopolnili in opredelili, jih sprejeli kot osnovo za naše delovanje ter se obvezali, da jih bomo enotno potem ureničevali povsod tam, kjer delamo — živimo.

Okrepiti moramo naše lastne vrste in idejno vlogo ZK v sindikatu in aktivih mladih delavcev. Proces pomlajevanja, ki smo ga uspešno pričeli v domala vseh osnovnih organizacijah in ustanavljanja osnovnih organizacij v vseh naših TOZD, bi morali nezadržno nadaljevati. Prepričana sem, da je v več kot 5000 članskem kolektivu še zelo veliko naših sodelavcev, ki so jim ideje in delovanje ZK pri srcu, ki so pri svojem delu v samoupravnih organih, sindikatu in mladinski organizaciji dokazali, da so za naš samoupravni razvoj in da so pripravljeni za njegov hitrejši in učinkovitejši napredek še veliko storiti. Z večjim posluhom se moramo razgledati po svojih kolektivih in z večjim zaupanjem pristopiti do svojih sodelavcev ter jih povabiti v članstvo ZK.

Pri tem bi želela posebej naglasiti naš odnos in zaupanje do mladih sodelavcev. Temu vprašanju bi morali v osnovnih organizacijah nameniti posebno pozornost v programih dela. Gre zato, da pogosto obravnavamo mlade ljudi po drugačnih kriterijih, kot smo pripravljeni obupati spomine na našo mladost, ne glede na to, da smo živeli v drugačem času in razmerah, kot živijo danes mladi ljudje. Pravimo in poudarjamo, da je sad revolucije tudi ta, da smo zgradili temelje za lepšo, bolj vedro, bolj brezskrbno prihodnost mlade generacije, da smo ustvarili pogoje, da se bo lažje šolala in vključevala v delo. Zdaj jim pa pogosto prav to očitamo nasploh in poprek. Na napakah posameznih mladih ljudi, njihovem neprimerem obnašanju gradimo slabo

mnenje o vsej mladini. S takimi ravnanji se komunisti tudi zaradi svoje vzgojne funkcije prav med mladimi, ne moremo strinjati! Zato mora biti eden izmed naših zaključkov današnje seje, da bomo komunisti s konkretnimi zadolžitvami pomagali krepiti aktivne mladih delavcev in na ta način mlade organizacijsko povežali, da jim bomo pomagali oblikovati zanimive programe njihovega izobraževanja interesnih dejavnosti in delovanja znotraj samoupravnih in drugih političnih struktur. Posebej pa bi se morali zavzeti za vključevanje mladih v ZK.

Prav je, da danes znova oživimo že sprejeti sklep Sveta, da pospešimo ustanovitve konference aktivov mladih na ravni podjetja in da zato zadolžimo iz vrst članov Sveta komunistov, da nalogo izpeljejo.

Najbolj množična organizacija delavcev je sindikat. Zato je razumljivo, da je temelj političnega delovanja komunistov znotraj osnovnih organizacij sindikata. Preveč časa bi nam vzelo, če bi podrobneje spregovorila o novi vlogi sindikata po ustavi. Zato samo naslednje: težišče dela sindikata je politično delo med članstvom, ustvarjanje takih razmer v TOZD, da bo delavec lahko uveljavil svojo vlogo gospodarja nad razmerami in sadovi svojega dela, storiti vse, da bo svojo vlogo in naloge tudi mogel prevzeti in izpolniti. Pomeni, da je potrebno poskrbeti za primerne oblike izobraževanja, za dobro in pravočasno obveščanje, za kratke sestanke, kjer bo imel delavec priložnost tudi vprašati, povedati, se odločiti itd. No, in v tem delu je mesto za delovanje komunistov.

Prav je, da takoj tu opozorim tudi na izobraževanje delegatov, članov organov upravljanja in političnih organizacij. Ponekod so seminarje že opravili. Tam, kjer jih pa niso, bi morali biti prav komunisti pobudniki, da seminarji stečejo.

Predlagam, da damo pobudo na današnjem sestanku, da pristojne strokovne službe v najhitrejšem možnem času organizirajo seminar na ravni podjetja za delegate SDS, izvršnega odbora, Sveta ZK in konference sindikata in za vodilne delavce.

Dalje, v kar bi bilo potrebno usmeriti delovanje komunistov tudi v prihodnje, je kadrovska politika.

Po novi ustavi, kot vemo, je pristojnost in dolžnost političnih organizacij, da prevzamejo nalogo kandidacijskih postopkov in volitev delegatov za vse ravni pa tudi kandidacijski postopek in neposredno vlogo kandidacijskih teles za izvolitev kandidatov za vodilne funkcije v samoupravnih organih. V razpisnih komisijah za vodilne delavce so prav tako zastopniki osnovne organizacije, na nivoju podjetja pa konference sindikatov.

To kaže, da imamo politične organizacije, ki delujejo pod idejnim vodstvom ZK velike naloge na področju kadrovske politike.

Prav na tem področju smo že opravili prvi izpit, saj smo na ta način že povsod sodelovali pri volitvah pa tudi na zborih političnih aktivov smo pripravili predloge za predsednike in podpredsednike samoupravnih organov.

(Danes bomo v nadaljevanju se-
je sveta ZK skupaj z 10 sindikal-
ne konference osnovne organiza-
cije sindikata tudi pripravili
predlog za kandidate za predsed-
nika in podpredsednika skupne-
ga izvršilnega odbora.)

V bližnji prihodnosti bo reelek-
cija za vse vodilne delavce na
ravnih podjetja in TOZD. Napak
bi bilo, če bi postavili osnovni in
edini merodajni kriterij za vodil-
nega delavca — članstvo v ZK,
čeprav moramo takoj naglasiti,
da tako kot v vseh strukturah, si
bomo še zlasti tu prizadevali za
prevladujočo vlogo komunistov.

ZK povezuje interes za po-
spešen in uspešen družbeno-eko-
nomski razvoj z vodilnimi delav-
ci, ki bodo kot strokovnjaki in
predani borci samoupravnemu
socializmu skupaj z drugimi
predstavniki v prvi bojni vrsti kr-
čili pot v bogatejšo družbo tako
po materialnem blagostanju kot
po bogastvu socialističnih medse-
bojnih odnosov. To pomeni, da
vodilni delavec naj bo komunist
ali nekomunist, ne more biti več
le ozek strokovnjak, ampak tudi
angažiran družbeno-politični de-
lavec. To pomeni dalje, da je vo-
dilni delavec lahko le tisti, ki ve-
ruje v sposobnost delavskega raz-
reda, da more prevzeti oblast nad
sadovi svojega dela in da je spo-
soben tudi umno gospodariti z
ustvarjenim dohodkom. To po-
meni dalje, da je lahko vodilni
delavec tisti, ki bo znal delati in
ustvarjati za tako vlogo in nalo-
ge delovnih ljudi in pridal svoj
potreben delež strokovnega zna-
nja, odgovornosti, da bo delavec
lahko tudi strokovno razsojal in
se odločal.

Mislim, da so tako opredeljeni
naši kriteriji jasni, da se ne bo
potrebno sprenevedati ob izbiri
kandidatov za vodilna delovna
mesta v vseh prihodnjih reelek-
cijskih obdobjih.

Hkrati pa je to priložnost za
besedo, dve o vlogi in nalogah
strokovnih služb in njihovih vo-
dstvih. Malo prej opredeljen od-
nos med razvojem gospodarskih
in družbenih odnosov in lastnost-
mi in likom vodilnega delavca
jasno opredeljuje tudi vlogo stro-
kovnih delavcev in služb.

Tudi v Mercatorju smo si mo-
rali nedolgo tega povedati, da se
z našimi samoupravnimi odnosi
potreba po strokovnosti poveču-
je in da se s tem povečujejo tudi
vloga, naloge in odgovornost
strokovnih služb. Nekateri so
namreč poistovetili oblast in
strokovno delo ter odgovornost
za strokovne analize. In, če smo
prenesli oblast na mesta delav-
skega odločanja je strokovno de-
lo, izdelava strokovnih analiz in
odgovornost za predložene stro-
kovne odločitve ostala v strokov-
ni službi. In dalje: vloga strokov-
nega dela in strokovnih služb je
samo porasla, saj povežujemo
uspešno sporazumevanje in odlo-
čanje z dobro sestavljenim pre-
dloženim gradivom. To pomeni, da
tudi pričakujemo, da se bodo
strokovni delavci morali poslej
še bolj potruditi in pripravljati
azurne podatke, primerjalne ana-
lize, podrobnejše obrazložitve —
vse to pa v jeziku kot ga razume
in govori vsak delavec pri nas. In
tako si bodimo na jasnem, da je
mogoče še tako zapleteno vpra-
šanje s področja gospodarjenja,
medsebojnih odnosov, politike,
napisati in povedati preprosto in
razumljivo.

Potemtakem ni pregrad med
nami in jih ne more biti: vsaka
organizacija, služba, delavec, ima

svoj odmerjeni prostor, svojo
vlogo, svoje naloge, toda tako, da
se med seboj funkcionalno pove-
žujemo in dopolnjujemo.

Zato ne more tudi biti več dvo-
ma: ničesar iz življenja in dela v
TOZD in njenih strokovnih in sa-
moupravnih organih pa tudi v
strokovnih in samoupravnih tele-
sih na ravni podjetja, ne more
več teči mimo družbeno-politič-
nih organizacij in njihove idejne
vodilne sile ZK.

To ni privilegij, to je obveznost
za komuniste. V nadaljnjem sa-
moupravnem razvoju in na, s sa-
moupravnim sporazumom osvo-
jeni poti, bomo morali nešteto-
krat izpričati, da smo vredni take
naloge in vloge. Najbrže se
vsi zavedamo, da čas sporazume-
vanja, čas uresničevanja nove
ustave v Mercatorjevi samoupra-
vi šele prihaja. Že v naslednjih
dneh se bo začel proces vsklaje-
vanja in združevanja interesov in
s tem nešteto težav. Vnovič se
bomo morali prepričati s posa-
mezniki in skupinami, ki si za-
mišljajo sporazumevanje — uve-
ljavljanje svojega, ki si predstav-
ljajo skupne interese, skupno so-
žitje in vlogo ter položaj TOZD
v povezovanju z drugimi TOZD
tako, da smejo od združenega
Mercatorja samo zahtevati in ni-
česar dajati; ki ne najdejo v
Mercatorju prav ničesar, za kar
bi bilo vredno združiti delo in
sredstva.

Dalje se bomo srečevali s
TOZD in njihovimi predstavniki,
s katerimi bo zaradi vselej neko-
liko drugačnih stališč in mnenj
večina TOZD, večina sosesed-
nikov zelo težko sodelovala, zaradi
katerih se bodo delegati težko
sporazumevali, zaradi katerih bo
treba kar naprej iskati izjemne
kriterije za sporazum. Take so
namreč izkušnje dosedanjega
sporazumevanja.

In še naprej: že danes se sem
in tja »zakadi dim«, da se želi
TOZD odcepiti (glasovi ne prihaj-
ajo od delavcev!). In to TOZD,
ki je dobila na posodo izdatna
skupna sredstva in te naložbe da-
nes skokovito povečujejo, na ve-
selje nas vseh, vse kazalce o
uspešnosti poslovanja.

Prav je, da zadevo razčistimo;
da ugotovimo, kaj je resnica in
jo povemo vsej Mercatorjevi jav-
nosti. Prav gotovo gre za zlo-
namerna podtikanja, ki škodujejo
naši enotnosti, kaj drugega sko-
raj ne moremo verjeti.

Inače o slabi prilagodljivosti
posameznikov na samoupravno
obnašanje po novi ustavi je seve-
da še več. Prav je, da smo komu-
nisti pripravljeni nanje s tem, da
že danes sklenemo, da jim bomo
kakor se bodo porajali sproti kri-
tično ocenjevali; da bomo dejav-
no spremljali sporazumevanje,
delo delegatov in bedeli nad uve-
ljavljanjem delegatskih razmerij.
Prav je tudi, da se danes dogovo-
rimo, da bomo zastavili ves svoj
vpliv za to, da se bo Mercator in
vsi njegovi samoupravni deli
skladno razvijali. Verjamemo v
sposobnost naših delegatov v
osrednjih organih samoupravlja-
nja, da bodo vedno znali zastopa-
ti interes svojih TOZD. Toda
verjamemo hkrati, da bodo skup-
no s svojimi delegatskimi baza-
mi v TOZD znali presoditi, kam
je potrebno usmeriti moči in
sredstva, presoditi kaj je dobro
za celovito gospodarjenje Merca-
torja, za delavca v Mercatorju in
pri tem videti celoto, celovit in-
teres drugih TOZD, ne le svoje.

Iz razprave

Ustanavljanje aktivov mladih — oblika dela sindikata

V razpravi so se komunisti
med drugim lotili tudi vprašanja
ustanavljanja aktivov mladih de-
lavcev v TOZD. V okviru pod-
jetja Mercator imamo do sedaj
ustanovljenih 11 aktivov mladih
delavcev, v najbližji prihodnosti
pa morajo za to poskrbeti v
vsaki TOZD, kjer mladina še ni
organizirana.

Po besedah razpravljalcev so
ponekod naleteli na težave, ker
je večina mladih v šoli ali pa so
oddaljeni in imajo slabe promet-
ne zveze. To so le tehnične ovire,
ki pa se dajo premostiti in ne
smejo ovirati organiziranost mla-
dine.

Ustanavljanje aktivov mladih
je oblika dela sindikata. Ugotav-
ljali pa so, da morajo biti pri
tem polno angažirani tudi komu-
nisti. Njihova dolžnost ni samo
pomagati ustanoviti aktiv mla-
dih ampak morajo vplivati tudi
na kadrovsko politiko, ker prav
med mladimi je kadrovska baza
ZK. Poudarili so, da morajo biti
vodstva aktivov mladih naklonje-
na idejam Zveze komunistov.

Okrepitev OO ZK

V Mercatorju deluje 12 aktivov
ZK in to v naslednjih TOZD:
Trgopromet Kočevje, TOZD Gr-
mada, TOZD Špecerija, TOZD
Panonija, TOZD Preskrba, TOZD
Emba, TOZD Trgovine na debelo,
TOZD Metlika, TOZD Gradišče,
TOZD Veleblagovnica Beograd,
Delovna skupnost Skupne službe,
TOZD Emona.

Po podatkih, ki jih je zbral se-
kretariat Sveta ZK imamo v Merca-
torju 250 komunistov. Zlasti v
zadnjem času, predvsem po Pis-
mu IB CK ZKJ in tovariša Tita,
v obdobju razgibane dejavnosti,
so v svoje vrste sprejeli precej
novih, zlasti mladih članov. Vča-
lnevanje je v vse večjem pora-
stu.

Ob tem pa smo slišali na konfe-
renci Sveta ZK tudi kritiko, češ
da včasih sprejemamo v vrste
ZK ljudi, ki še niso zreli za to.
Mlade je treba predhodno pri-
praviti na to, da poučeni in z
zavestjo stopajo v vrste ZK.

Glasovi o odcepitvi

Na ugotovitve v uvodnem refe-
ratu, da se širijo glasovi, da se
želi TOZD odcepiti od Mercator-
ja, sta se oglasila predstavnika
TOZD Panonije. Zagotovila sta,
da kolektiv na tak korak ni ni-
koli mislil, ker se ne le zaveda
velikih pridobitev ampak vidi v
okrilju Mercatorja svojo per-
spektivo in napredek.

Ob tem primeru so komunisti
sodili, da je prav, da so o tem
spregovorili na Svetu ZK, kajti
tu je mesto kjer je potrebno vsa
vprašanja, še posebno taka, ki
merijo na podtikanja, ki so zlo-
namerna, ki vnašajo med nas ne-
mir in nas razdajajo, razčiščevati
in razčistiti. Prav domneva od-
cepitev TOZD Panonije naj služi
za primer.

Skupno stališče prisotnih je
bilo, da so govorice neosnovane,
škodljive, če jih takoj ne zausta-
vimo!

Ustvariti moramo ugodne po- goje dela funkcionarjem samo- upravnih in družbeno političnih organov

Ob volitvah v nove samouprav-
ne organe in organe družbeno po-
litičnih organizacij se je sestav
vodstev teh organov močno spre-
menil. Predsedniki, podpredsed-
niki in sekretarji prihajajo iz
neposrednega poslovnega in pro-
izvodnega življenja. Zavaljo tega
jim moramo ustvariti za delo
vsaj take pogoje, kot so jih imeli
njihovi predhodniki. Prejšnji
funkcionarji so lahko vključevali
v svoje delo svoje neposredne so-
delavce (tajnice, referentke), ki
so jim pri delu neposredno po-
magali.

Na konferenci so sprejeli stali-
šče, da je nemudoma potrebno,
brez čakanja na formalno pot-
rditev organizacije Skupnih
služb, izpopolniti delovna mesta
v tajništvu samoupravnih organov
in političnih organizacij.

Menili so, da tako veliko pod-
jetje, kot je Mercator, s tako
razvejano organizacijo, tako služ-
bo nujno potrebuje. Zaposlili naj
bi sposobne delavce, ki bodo res-
nično v tehnično oporo nemote-
nemu delovanju samoupravnih
organov in družbeno političnim
organizacijam, predvsem pa nji-
hovim vodstvom.

V zvezi s tem so posebej spre-
govorili tudi o odnosu vodilnih
delavcev do funkcionarjev. Dejali
so, da mora direktor v TOZD,
kakor tudi drugi delavci omogo-
čiti svojim sodelavcem, ki so de-
legati v samoupravnih organih ali
člani teles družbeno političnih
organizacij, v okviru podjetja ali
izven njega, vse pogoje, da svojo
funkcijo v celoti opravljajo. Pri
tem gre tako za redno seznanja-
nje delegatov in političnih delav-
cev z najrazličnejšimi poslovnimi
in drugimi vprašanji TOZD, kot
sploh za možnost, da lahko za
svojo samoupravno in politično
delo zapustijo delovno mesto.

Zaradi slabih izkušenj v neka-
terih TOZD, so komunisti opozo-
rili, da jim ponekod nanje ali
na organizacijo, ki ji predsedu-
jejo naslovljeno pošto, ne izro-
čajo, ampak si jo na upravnih
podajajo iz rok v roke in jo celo
odpirajo. Zavaljo tega so komu-
nisti na konferenci izrecno po-
udarili, da naj bodo za ureditev
razmer na tem področju osebno
odgovorni direktorji TOZD.

Komunisti skupaj s sindikati pobudniki javnih razprav

Nova ustava in kongresni doku-
menti opredeljujejo med naloga-
mi družbeno političnih organiza-
cij, ki delujejo pod vodstvom ZK
tudi to, da ustvarijo politične raz-
mere za neposredno upravljanje
delavcev v TOZD.

Zato je prav, da gradiva o ka-
terih bo moral razpravljati zbor
delavcev, predhodno obravnavajo
družbeno politične organizacije.
S svojimi stališči in mnenji naj
se pripravijo na zборе, da bi
lahko spodbujali delavce k raz-
pravi in usmerjali konstruktivno
razpravo.

Tu so še posebej opozorili, da
so zlasti komunisti dolžni, da se
dosledno zavzamejo za interese
delavcev vendar kot dobri gospo-
darji. Mislimo morajo ne le na ma-
(Nadaljevanje na 4. strani)

Aktivnost tržiških komunistov

Komunisti TOZD Preskrba so na svoji zadnji seji pregledali in ocenili delo v zadnjem obdobju. Ugotovili so, da je bila aktivnost članstva ZK močno povečana ter kaže s tem tudi v bodoče nadaljevati.

Tako je bila organizirana razprava o resoluciji za VII. republiški in X. zvezni kongres ZK. Sekretar OO ZK se je udeležil dvodnevnega seminarja, vsi člani OO ZK pa so poslušali štiri predavanja, ki jih je organiziral Občinski komite ZK.

Tovariša, Rudi Plevanč in Miro Meglič sta obiskovala politično šolo pri Občinskem komiteju ZK Tržič in jo uspešno končala.

Pri evidentiranju za volitve v samoupravne organe TOZD in podjetja kot celote ter za volitve v občinsko skupščino so sodelovali vsi člani ZK. Med evidentiranimi delegati so bili tudi člani ZK.

Pri svojem nadaljnjem delu bodo tržiški komunisti posvetili največ pozornosti naslednjim vprašanjem:

— doslednemu izvajanju in uresničevanju akcijskega načrta TOZD;

— doslednemu uresničevanju sprejetega samoupravnega sporazuma ter pripravi in razpravi o statutu podjetja in TOZD;

— prizadevanju za obseg boljših poslovnih rezultatov;

— skrbi za večanje in sprejem novih, predvsem mladih, v vrste ZK;

— nadaljnjem delu in pomoči sindikalni in mladinski organizaciji v TOZD;

— doslednemu pregledu sprejetih sklepov VII. in X. kongresa ZK, ki se morajo v praksi izvajati.

N. L.

Tovariš Edo Božič čestita novemu članu ZK, Božu Zalarju.

Na skupni seji Sveta ZK in IO Konference OOS, dne 10. maja, je bil evidentiran za možnega kandidata za predsednika skupnega izvršilnega odbora tovariš Živko ing. Velkavrh iz TOZD Hladilnica.

Za namestnico predsednika pa so predlagali tovarišico Terezijo Zalec iz TOZD Gra-dišče Trebnje.

Iz razprave

(Nadaljevanje s 3. strani)

terialno blagostanje vsakega delavca, temveč tudi na razvoj TOZD in celotnega podjetja, na poslovno čvrstost podjetja, ki lahko zagotavlja perspektivo delavcem.

Ocena dela IO Konference sindikata

Na konferenci so tudi ocenili delo sindikata.

IO Konference OOS se je polno angažiral pri ustanavljanju aktivov mladih delavcev, sodeloval je pri pripravah samoupravnega sporazuma, vključil se je v praznovanje 25-letnice Mercatorja. IO Konference OOS se tudi v polni meri zavzema za ukinitve delovnega časa v prodajalnah ob sobotah popoldne in za en prosti dan v tednu gostinskim delavcem.

Zato so komunisti zelo dobro ocenili delo konference, zlasti pa njenega IO ter predsednika Marjana Gradišarja.

Poslej odprto

Več razpravljalcev je spregovorilo o tem, da smo doslej v ZK prevečkrat govorili v nedoločnikih. Posameznih komunistov pa tudi nekomunistov, ki se niso podrejali naši enotnosti, ki so se ogibali obveznostim, ki so očitno ali s pasivnostjo zavirali delo pri snovanju nove zakonodaje, nismo imenovali in jih klicali na odgovornost ter jih tudi kaznovali.

V prihodnje, so poudarili na konferenci, morajo komunisti v osnovnih organizacijah ocenjevati razmere odkrito in pogumno pokazati na tiste, ki zavirajo naša skupna prizadevanja.

Nada Lombardo

Na seji sveta ZK dne 10. maja je bil izvoljen za novega sekretarja Sveta ZK tovariš Franc Škof iz TOZD TMI.

V novem sekretariatu pa so naslednje tovarišice in tovariši:

Marjana Vrhovec, osnovna organizacija TOZD Hrana;

Marjan Gradišar, osnovna organizacija TOZD Preskrba;

Ciril Jarnovič, osnovna organizacija TOZD Standard;

Stane Zupančič, osnovna organizacija TOZD Grosist.

Boris Vaupotič, osnovna organizacija TOZD Emba;

Vasja Butina, osnovna organizacija Delovna skupnost skupnih služb.

Sprejem v Zvezo komunistov

V petek, 12. aprila popoldne je bila v sindikalni dvorani Mercatorja v Ljubljani skromna slovesnost. Devet mladih delavcev je stopilo v vrste članov Zveze komunistov.

Osnovna organizacija ZK na bivši Poslovni upravi je že lani razpravljala, da sprejme v svoje vrste devet kandidatov.

Na slavnostni seji je spregovoril sekretar OO ZK tovariš Edo Božič. Povedal je nekaj besed o vlogi ZK, o zgodovini te organizacije, o njenem nastanku. In o njeni vlogi v sedanjem času, v času delegatskega sistema. Po udaril je, da je za vsakega državljana čast, da je član ZK. V ime-

nu sekretariata in OO ZK je novosprejetim komunistom zaželel veliko uspeha pri delu in članstvu v ZK in na njihovih delovnih mestih.

Novo sprejeti člani v Zvezo komunistov so: Mile Bitenc iz Skupnih služb, Bojan Mrežar, Ivan Selak, Stevo Horvat in Božo Zalar iz TOZD Trgovina na debele ter Živko ing. Velkavrh, Jože Pevc, Jože Mikolič in Hermina Soko iz TOZD Hladilnica.

V imenu novih članov Zveze komunistov se je zahvalil za sprejem tovariš Mile Bitenc in dejal, da bodo postali dobri člani te organizacije in seveda ostali dobri delavci na svojih delovnih mestih.

Tole je posnetek s sprejema v ZK. V prvi vrsti sede novo sprejeti člani. Od leve proti desni: Božo Zalar, Mile Bitenc, Ivan Selak, Stevo Horvat, Bojan Mrežar, Jože Pevc, Jože Mikolič in Živko ing. Velkavrh.

Izvolili smo delegate SDS

Dobra dva meseca je tega, ko smo volili člane skupnega delavskega sveta podjetja Mercator. Za dobo dveh let smo tako izvolili petdeset delegatov iz vseh naših TOZD.

Skupni delavski svet je začel svoje delo. Tokrat vam prinašamo malo daljši zapis pogovora naše sodelavke s predsednico SDS, tovariško Slavko Damjanovič. Nekaterim članom SDS pa smo postavili vprašanja in tokrat objavljamo tudi njihove odgovore.

Tole smo jih vprašali:

1. Kaj vam pomeni funkcija delegata SDS?
2. Kako si predstavljate delo delegata svoje TOZD?
3. Kakšne pogoje bi moral imeti delegat SDS?

FRANC ZADRAVEC,
TOZD Panonija, Ptuj:

1. Funkcija delegata v skupnem delavskem svetu pomeni priznanje za dosedanje delo in zaupanje delovne skupnosti, ki del svojih pristojnosti prenaša na izvoljene organe upravljanja. Delegati prevzamemo odgovornost za zadeve, ki nam jih je zaupal kolektiv preko samoupravnega sporazuma in statuta podjetja. Zastopati moramo interese temeljnih organizacij, kjer smo izvoljeni, vendar v taki meri, da ti interesi niso samo v dobro TOZD, temveč celotnemu podjetju. Ožje interese bomo v bodoče morali podrežati in vsklajevati širšim interesom, ter delati tako, da se bo lahko razvijala vsaka TOZD in hkrati tudi podjetje. Tako delo pa je zahtevno in odgovorno.

2. Delegat v skupnem delavskem svetu bi moral pravočasno dobivati gradivo za seje (vsaj 8 dni pred sejo), da ga lahko prouči, se posvetuje z ustreznimi strokovnimi službami, posamezniki, samoupravnimi organi, družbeno političnimi organizacijami in tudi s celotnim kolektivom, čigar gre za zelo pomembne odločitve. Slednje pa je v trgovini precej

težko, saj običajno trgovski TOZD posluje na precej širokem področju.

3. Delegat TOZD v skupnem delavskem svetu mora biti dobro seznanjen s poslovanjem TOZD in podjetja. Za uspešno delovanje mu mora biti v TOZD omogočeno, da v delovnem času dobi mnenja, predloge in pripombe za delo v tem skupnem organu upravljanja. TOZD mora nadalje omogočiti vsakemu delegatu, da je seznanjen s sklepi in stališči samoupravnih organov, družbeno političnih organizacij in drugih organov TOZD, ker bo le tako lahko dobro spoznal sklepe in stališča. To lahko tudi pomeni, da bi morali delegate SDS vabiti na seje in obveščati o delu samoupravnih in drugih organov.

V interesu podjetja bi bila tudi usposobitev članov SDS za to odgovorno delo. Predvsem mislim na organizacijo seminarja za delegate seznanili s poslovanjem podjetja, metodami in oblikami dela samoupravnih organov, obdelati pristojnosti posameznih organov, seznaniti delegate z njihovimi pravicami in obveznostmi, ter obdelati še nekatera druga vprašanja predvsem s področja poslovanja podjetja.

ALBINA KRASEVEC, TOZD
kavarna-Bar Nebotičnik:

1. Funkcija delegata TOZD Kavarna-Bar Nebotičnik v skupnem delavskem svetu mi pomeni predvsem zaupanje kolektiva, da bom pravilno odločala o konkretnih problemih.

2. Kot delo delegata svoje TOZD vidim predvsem v tem, da bom na skupnih sestankih pravilno zastopala interese svoje TOZD v okviru podjetja.

3. Delegat skupnega delavskega sveta bi moral imeti možnost spoznati probleme svoje TOZD in podjetja. Pred vsako odločitvijo bi moral konkretno spoznati, kaj bo le-ta doprinesla k razvoju podjetja in njegove TOZD ali kakšne posledice bo preprečila.

ZLATA ANTIČ,
TOZD Kavarna Evropa:

1. Delegat je nosilec interesov delavskega razreda. Delegatska funkcija je sestavni del delovnega procesa.

2. Delegat mora zastopati in uveljavljati mnenja in interese delovnih ljudi svoje TOZD, obveščati jih o smotrnem gospodarjenju s sredstvi. Delegat tako neposredno poziva na čimvečjo aktivnost delovnih ljudi.

3. Delegat bi moral biti vsestransko razgledan; poznati bi moral družbeno-politične in ekonomske odnose v gospodarstvu. Če je potrebno, se mora v tem smislu tudi izobraževati.

ANTON KETIS,
TOZD Panonija, Ptuj:

1. Biti član SDS je vsekakor velika funkcija in tudi velika odgovornost. Pomeni veliko zaupanje temeljne organizacije združenega dela, obenem pa tudi čast in ponos, da si član SDS v tako velikem in renomiranem podjetju, kot je Mercator.

2. Delo delegata v SDS mora biti vsestransko. Najvažnejše pa je, da pravilno zastopa interese TOZD in da v SDS pravilno prenaša želje in interese svoje TOZD. Delegat v SDS mora biti vseskozi aktiven, mora poznati delo TOZD v kateri je zaposlen in drugih TOZD. Delati mora za vsestranski razvoj celotnega podjetja in s tem opravičiti vlogo, ki mu je zaupana.

3. Delegat v SDS mora biti vsestransko razgledan, dobro mora poznati vso problematiko in delo v svoji TOZD, kakor tudi celotnega podjetja, skrbeti mora za pravilno povezavo med SDS in TOZD in vsemi TOZD. Za svoje delo mora imeti dobre pogoje dela, to pomeni, da mora biti pravilno obveščen o vsem kar se dogaja v TOZD in podjetju. Prisostvovati ali imeti možnost prisostvovati vsem sestankom DS, IO ipd. Skratka, mora biti most med podjetjem in TOZD.

IVAN KOVAČ,
TOZD Kavarna Evropa:

1. Funkcija delegata pomeni veliko; imaš veliko odgovornost. Kot delegat v SDS si soodgovoren za cel gospodarski razvoj (Nadaljevanje na 6. strani)

Novi družbeni odnosi

Skupna poraba, ki zajema otroško varstvo, izobraževanje, kulturo, telesno kulturo, zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, zaposlovanje in znanstveno raziskovalno delo ter splošna poraba, ki zajema državno upravo, sodišča, javno varnost, obrambo in nekatere naložbe v ceste, energetiko in komunalo, sta se doslej pokrivali iz proračunov družbenopolitičnih skupnosti, v katere so se stekali prispevki in davki občanov in delovnih organizacij. Osnove in stopnje družbenih dajatev so določale skupščine družbenopolitičnih skupnosti, višina pa je bila odvisna v glavnem od ocenjenih potreb skupne in splošne porabe. Sredstva so se zbirala v proračunih in s proračuni deljevala posameznim porabnikom.

Tak način zbiranja sredstev in pokrivanja skupne in splošne porabe je bil odtrgan od delovnega človeka, ki ustvarja dohodek in je v njem razvil zelo enostranski interes. Delavec — proizvajalec je težil predvsem za tem, da »njegovemu podjetju« po plačilu družbenih dajatev ostane dovolj sredstev za osebne dohodke in skladi podjetja, manj pa ga je zanimalo, za kaj in kako se porabljajo sredstva, ki so se iz dohodka odvajala kot družbene obveznosti.

Po novi ustavi bodo delavci z medsebojnim dogovarjanjem in usklajevanjem določali, kolikšen delež se bo iz ustvarjenega dohodka porabil za kakšen namen. Ta pravica delavcev pa ni absolutna. Dohodek, dosežen v združenem delu, je družbeni dohodek. Delavci lahko iz njega izločijo in porabijo za svoje osebne dohodke le del, ki ustreza družbeno priznani vrednosti njihovega dela po osnovah in merilih določenih v družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih o ugotavljanju in delitvi dohodka iz osebnih dohodkov. Poleg tega morajo zagotoviti sredstva za razširitev materialne podlage svojega in družbenega dela. V tem okvirju bodo delavci določili tudi, kolikšen delež doseženega dohodka bodo namenili za posamezne oblike skupne porabe, to je, koliko za otroško varstvo, za izobraževanje, za kulturo, zdravstveno varstvo in drugo. Za posamezne oblike družbenih dejavnosti, ki pomenijo skupno porabo, smo že ustanovili samoupravne interesne skupnosti. Te skupnosti so predložile svoje programe in povedale, koliko sredstev je potrebnih za njihovo uresničenje. Ob tem so skupnosti morale upoštevati svoje obveznosti oziroma pravice občanov, ki so določene že z zakoni. Poleg teh so progra-

mirale tudi nujno potrebno izboljšanje in povečanje svoje dejavnosti.

Ker v dosedanjem sistemu financiranja družbenih dejavnosti niso bile pokrite optimalne potrebe in ker razen tega tudi niso bile pokrivate v enakem razmerju do potreb med dejavnostmi in po območjih, je potrebno programe posameznih skupnosti medsebojno uskladiti. Potrebe so večje od možnosti. Vsi bi želeli povsem urejeno otroško varstvo, šolstvo in zdravstvo, pa tudi ceste in komunalo. Toda dohodka gospodarstva ne smemo obremeniti tako visoko, da bi zmanjšali njegovo sposobnost za normalno delo, razširitev in razvoj. Tudi s tega stališča je potrebno usklajevati programe in sredstva za njihovo uresničenje.

Oba vidika usklajevanja zajema družbeni dogovor o programiranju nalog in o oblikovanju sredstev za skupno in splošno porabo za leto 1974 v Ljubljani. Ta dogovor določa enotna merila za območje vseh petih ljubljanskih občin za gornjo mejo sredstev, ki jih posamezno področje družbenih dejavnosti lahko porabi v letu 1974 in gornjo mejo za splošno porabo prek proračunov občin in mesta. Podlago za merila, ki so določena v tem družbenem dogovoru, je dala jav-

na razprava o programih samoupravnih interesnih skupnosti ter o osnutkih občinskih in mestnega proračuna v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih.

Družbeni dogovor bodo poleg skupščin občin in mesta, občinskih in mestnega sindikalnega sveta ter predstavnikov delegacij delovnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti podpisali tudi predstavniki občinskih in mestne konference SZDL, ki mora kot najširša družbenopolitična organizacija budno spremljati uresničevanje ustavnih določil o pravicah in dolžnostih delovnih ljudi in občanov v samoupravni socialistični družbi. V okvirih, ki so določeni v tem družbenem dogovoru pa bodo samoupravne interesne skupnosti sklepale z delovnimi organizacijami samoupravne sporazume, ki so dejansko pogodba oziroma dogovor o medsebojni svobodni menjavi dela.

Čeprav ima letošnja akcija še mnogo začetnih slabosti, je storjen pomemben korak na poti v spremembo družbenih odnosov, na novi poti v dejansko samoupravno družbo.

Slavka Damjanovič — predsednica SDS

Na prvi seji skupnega delavskega sveta so delegati iz svojih vrst izvolili predsednika. Osvojili so predlog družbeno-političnih organizacij, ki so kot možno kandidatko evidentirali tovarišico Slavko Damjanovič.

ganov več ljudi. To je bistvena prednost novih odnosov. Tudi delo po komsijah ima pozitivne strani, saj le-te lahko nekatera vprašanja podrobneje obravnavajo. Pri novih odnosih mi je všeč tudi to, da so vodilni delav-

nosti stvarjem, ki se tičejo podjetja kot celote. Tako, na primer, se ne zavzemajo za stvari, če niso neposredno prizadeti. Enostavno mislijo, da to ni del njih. Morali bi enkrat spoznati, da se, na primer, neka investicija tiče vsakega posameznika, ker gre tudi del njegovega dohodka v nek objekt, da se morebitne izgube pri bilancah krijejo tudi iz njegovih osebnih dohodkov ipd.

Ob tem moram povedati tudi to, da so bili naši ljudje o vsem tem premalo obveščeni ali pa na nepravi način.

Kaj storiti v prihodnje za boljšo informiranost, tako članov samoupravnih organov, da bi se najboljše pripravljene udeleževali sestankov, kakor tudi ostalih delavcev, ki bi morali biti s samoupravnim življenjem v kolektivu na tekočem?

»Člani samoupravnih organov bi morali dobiti nekaj dni pred sejo že razčlenjeno gradivo. Doma bi to temeljito proučili in tako bi prišli na sejo s svojimi predlogi, ki bi sloneli na mnenju njihove TOZD, ali pa z odobranjem.

Pričakujem, da bomo tako tudi delali. Seveda pa nam morajo pomagati ustrezne službe: razvojno-planski sektor, računovodstvo in knjigovodstvo, splošna služba, pravni sektor, sektor ekonomske propagande in informativne službe, direktorji TOZD itd.

Na sejah SDS naj bi se sklepi oblikovali po temeljitih razpravah, ker le tako bomo pri svojem delu našli najboljšo rešitev.

Kolektiv mora biti vsekakor obveščen o delu in odločitvah samoupravnih organov, tako svoje TOZD, kot osrednjih organov. Sklepi osrednjih organov naj bodo vedno objavljeni v našem glasilu, vendar naj bodo formulirani na kratko.

Kako se boste znašli kot predsednik SDS v kopici novih nalog, ki jih predpisuje nova ustava?

»Vsekakor bo potreben semi-

nar za vse člane SDS kot tudi za ostale delavce, ki so vključeni v delo samoupravnih organov. To je potrebno iz dveh razlogov: zavoljo tolikšnih sprememb in pa zaradi popolnoma novih ljudi, ki so bili izvoljeni v organe TOZD. Tu bodo podrobno seznanjeni o vsem samoupravnem mehanizmu, osvobodili pa se bodo tudi strahu za diskusijo.

Dovolite, da vas še povprašamo za mnenje o strukturi delegatov skupnega delavskega sveta?

»Menim, da so bili dobro izbrani. Res, da so to ljudje, ki imajo za seboj večletno delovanje v organih upravljanja, kar pa je v tem primeru povsem pravilno. Vsakdo, ki je član SDS mora biti, po mojem mnenju, najprej član sveta delovne skupnosti TOZD. Tu se prične zanimati za problematiko v svoji TOZD, osvoboditi se strahu za diskusijo in preko tega ga pritegne tudi problematika podjetja kot celote.

N. L.

Predsednica skupnega delavskega sveta tovarišica Slavka Damjanovič in njen namestnik tovariš Franc Zadravec.

Tovarišica Damjanovičeva je vodja Potrošniškega centra Sose-ska VI v Šiški. Po poklicu je VKV trgovska delavka, pri TOZD Grmada pa je zaposlena štiri-najst let.

Nova predsednica SDS ni novinka v organih upravljanja. Že osmo leto jo srečujemo na sejah naših osrednjih organov upravljanja. Toda ne samo tu, tudi v TOZD ni ostala brez funkcij.

Funkcijo predsednice SDS je le stežka sprejela zaradi velike obremenitve na delovnem mestu, zavoljo številnih funkcij, ki jih ima v samoupravnih organih in komisijah TOZD in vodenja seminarjev za učence, ki ji odvzamejo tudi veliko časa.

Ob izvolitvi smo ji zastavili tri vprašanja, da bi jo naši delavci nekoliko pobliže spoznali.

Za seboj imate tako rekoč že skoraj desetletno dobo sodelovanja v organih upravljanja. Ocenite dosedanje delo in povejte, katera so po vašem mnenju prednosti novih samoupravnih odnosov?

»Po novem se bodo upravljalci menjavali vsake dve leti. Tako bo zajeto v delo samoupravnih or-

ci izključeni iz neposrednega samoupravljanja, saj so bili le-ti v preteklosti povečini člani samoupravnih organov in tako so odločali vedno eni in isti.

Osrednji organi upravljanja so bili do nedavnega čvrsta roka, ki je diktirala in usmerjala razvoj podjetja kot celote. Tako je moralo biti, ker je bil Mercator v razvoju, podjetja, ki so se k njemu pripajala so imela vsako svoje interese in nekdo je moral krepko držati na uzdah vse te želje in zahteve. Pri vsem tem pa gledati na napredek celotnega podjetja.

Zdaj je bilo to nekoliko lažje, čeprav ni vselej šlo gladko.

Menim pa, da naši ljudje še vedno posvečajo premalo pozor-

Izvolili smo delegate SDS

(Nadaljevanje s 5. strani)

podjetja. Kolektiv ti zaupa, da ga predstavljaš v SDS in zastopaš interese svojega TOZD in cellega podjetja.

2. Delegat mora biti poučen predvsem o gospodarjenju v svojem TOZD. Vedeti mora vsaj najosnovnejše stvari, ki se dogajajo v TOZD. Poznati mora delo, gospodarstvo; obenem pa se mora zanimati tudi za delo drugih TOZD in poznati njihovo poslovanje.

3. Delegat v SDS mora biti razgledan. Zanimati se mora za tekočo politiko podjetja. V svoji TOZD pa mora dobiti vse podatke, ki so mu potrebni za delo.

Delegati skupnega delavskega sveta so se soglasno odločili, da funkcijo predsednice SDS zaupajo tovarišici Slavki Damjanovič.

Tokrat nismo odšli daleč. Ostali smo kar v Ljubljani in se pogovarjali z delavci, zaposlenimi v TOZD Rožnik. Govorili smo z direktorjem, pa s člani samoupravnih organov; obiskali smo predsednika mladine in odšli tudi v nekatere prodajalne. Tako boste lahko to pot malce поблиže spoznali TOZD Rožnik.

ZAČETEK LETA 1952

Trgovsko podjetje Rožnik se je osnovalo 1. 3. 1952. leta iz že obstoječih trgovskih podjetij. »Prevzemali smo trgovine od podjetij, ki so že bila,« je dejal tovariš Stančič, direktor TOZD Rožnik. »Dodelili so nam skoraj najslabše poslovalnice. Naš začetek je bil zelo skromen. Dobili smo šestnajst prodajaln na območju Ljubljane. Te so bile od trgovskih podjetij Koloniale, Hrana in Špecerija. Razen prodajaln pa smo dobili tudi skladišče. Le-to je bilo najprej na Gornjem trgu, upravo pa smo imeli na Titovi cesti. Naše trgovine so prodajale takrat le živila in gospodinjske potrebščine. Osnovna sredstva smo imeli zelo skromna, inventar je bil star, klasičen, ki ga vse od osvoboditve pa do takrat ni nihče obnavljal. Nismo imeli blagajn, hladilnikov, pa prevoznih sredstev. Niti triciklov ne; blago smo prevažali s konjsko vprego, kar celi dve leti. Največje težave pa so bile v tem, ker so bile prodajalne zelo oddaljene druga od druge; ne samo po mestu, ampak tudi na periferiji. To je zelo otež-

kočalo delo, ker je šlo vse blago direktno v prodajalne in kot sem že rekel, s konjsko vprego.

Samo 55 zaposlenih

Malo nas je bilo takrat. Vseh skupaj samo 55. Značilno je bilo to, da nas je bilo na upravi samo sedem, v skladišču pa le štirje. Ko smo volili prve samoupravne organe, je bil naš cilj, da se moderniziramo. Zlasti v skladišču in prevozu blaga. No, leta 1956 smo kupili prvi tovorni avto, medtem pa smo tudi že adaptirali; najprej prodajalno na Titovi 72, potem pa še prodajalno na Titovi 86.

Leta 1958 sta se dve prodajalni osamosvojili; prodajalna »Na Voglu« in na Djakovičevi cesti v Ljubljani. Postali sta čisto samostojni, s svojo nabavo, računovodstvom, žiro računom. Toda poslovali sta samo dve leti, ker se je izkazalo, da tak način poslovanja ni rentabilen. Spet sta se priključili Rožniku, bivšemu matičnemu podjetju. Leta 1958 smo prevzeli tudi prodajalne bivše KZ Lavrica, Škofljica in Želimlje. Zelo slab inventar je bil v teh trgovinah in tega je bilo treba obnoviti — tudi na račun osebnih dohodkov.

Temeljita obnova

V Rožniku so si zadali nalogo, da vsako leto obnovijo najmanj dve prodajalni. Za začetek vsaj opremo, ker je bilo za razširitev in adaptacijo premalo sredstev. No, obnova je tekla nekako do leta 1960. Za tiste čase so bile prodajalne kar sodobno opremljene. Najmanjše kreditov je bilo takrat izredno težko; delitev dohodka je bila povsem druga kot sedaj; zelo malo je ostalo za akumulacijo. Le najnujnejše so lah-

ko pokrivali; osebni dohodki so bili izredno nizki, saj so si morali prav tu odtegovati za izboljšave v trgovini.

Leto 1961 pa pomeni nekako prelomnico. Razmere so se precej popravile, saj so lahko ustvarili večjo akumulacijo. Po izdelanem planu so začeli temeljito obnavljati in že v letu 1962 so obnovili pet prodajaln. Nekatere prodajalne so opremili že z etažno opremo, ki je obenem lahko služila tudi za samoizbiro. Veliko novost so pomenile tudi hladilne vitrine in omare.

Že v enem letu se je pokazal rezultat teh obnov. Promet se je naglo dvignil; kar za celih 50 % se je povečal. Zaradi tega je bilo potrebno kupiti še en kamion. Za primerjavo še tale podatek: promet v letu 1952 je znašal 204 milijone, leta 1963 pa že 750 milijonov.

Leto 1962: k Mercatorju

Trgovsko podjetje Rožnik je poslovalo zelo dobro. Toda glede na usmeritev celotnega gospodarstva je bila integracija nujna. Odločili so se za Mercator.

»S priključitvijo nismo postavljali nobenih pogojev,« pravi direktor Stančič. »Smatrali smo, da bomo še vnaprej lahko renovirali z lastnimi sredstvi. Tako smo nekatere prodajalne obnovili že drugič. Leta 1968 pa smo z lastnimi sredstvi odprli našo prvo samopostrežno prodajalno z bifejem in galanterijskim oddelkom v Rožanski ulici v Ljubljani. Ta investicija je veljala okrog 90 milijonov; kreditov nismo potrebovali.

Isto leto smo odprli še mesnico in bife na Dolenjski cesti, vse z lastnimi sredstvi. Moderno samopostrežno prodajalno z bifejem in delikateso na Cesti na Brdo pa

smo zgradili iz skupnih naložb. Vrednost celotnega objekta ob otvoritvi je znašala 240 milijonov, razen tega pa smo v enem letu za dopolnilno opremo odšteli še 6,5 milijonov dinarjev.

Prizadevnost kolektiva

Moram pa poudariti, da se imamo za vse uspehe zahvaliti predvsem našemu kolektivu. Le-ta se že od vsega začetka močno zaveda, da je z modernizacijo boljši promet; zato tudi tolikšna delovna vnema. V okviru Mercatorjevih trgovskih TOZD na področju Ljubljane dosežemo največji promet, opravljen na osebo. Osebni dohodki pri nas so lepi. Če ljudje delajo dobro, potem jih je temu primerno treba tudi nagraditi. Materialni stroški so izredno majhni; na rednih poslovnih sestankih opozarjamo posamezne prodajalne, kje lahko zmanjšajo stroške. Koeficient obračanja je pri nas visok, znaša 25,9. Naj povem tudi to, da smo brez kreditov za obratna sredstva!

Torej, prizadevnost celotnega kolektiva vodi TOZD Rožnik k takšnim uspehom. In seveda tudi vodstvo tovariša Stančiča, ki že od vsega začetka, leta 1952, skrbi za čimboljše poslovanje.

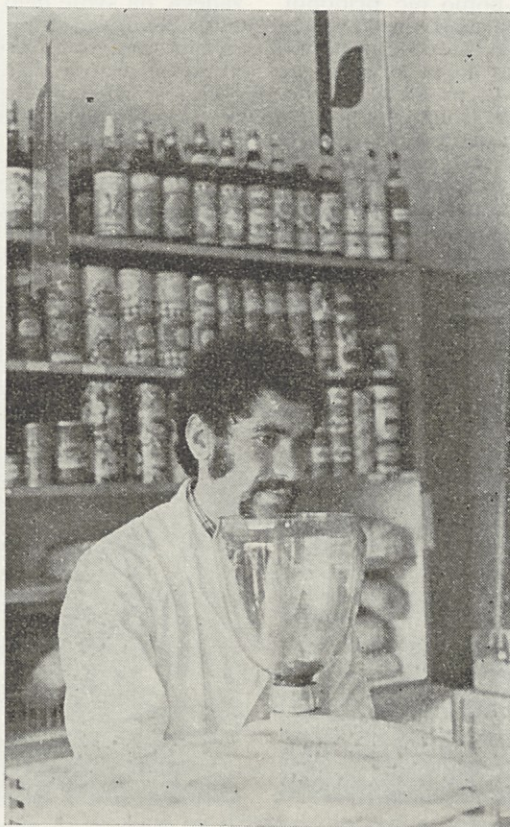
Novi obrazi v samoupravnih organih

Funkcijo predsednika sveta delovne skupnosti v TOZD Rožnik opravlja tovarišica Angelca Belič, vodja splošne službe. Ob tem je povedala:

»Zavedam se odgovornosti, ki mi jo nalaga funkcija. Vendar mi bo delo v toliko olajšano, ker zelo dobro poznam svojo TOZD. Že samo delovno mesto mi omogoča, da imam pregled nad celot-

Angelca BELIČ, predsednik sveta delovne skupnosti TOZD Rožnik.

Jože PEČAR, sekretar aktiva mladih delavcev TOZD Rožnik.

Milena HITIJ, tajnica osnovne organizacije sindikata TOZD Rožnik.

nim poslovanjem in organizacijo v TOZD.»

Svet delovne skupnosti šteje 15 delegatov. V njem je le en delegat, ker kolektiv Rožnika zaposluje v glavnem ženske. Struktura delegatov je naslednja: v svet je vključenih 10 prodajalk, ena kuharica, dve poslovodkinji in dva delegata iz uprave. Od 15 ljudi jih je 12 prvič izvoljeno v samoupravne organe. Tudi tu smo

slišali željo po seminarju, ki bi dal novincem osnovne smernice za delo.

Pri svojem delu bo svet delovne skupnosti v TOZD Rožnik imel precej več dela kot morda v kateri drugi TOZD. Vzrok je ta, da delujejo v petih občinah in o vsaki stvari se bodo morali dogovarjati s petimi občinami in petimi delegacijami ter z vsemi vsklajevati interese.

Po besedah tovarišice Beličeve se bo svet delovne skupnosti skupaj s sindikatom posvečal reševanju tudi takšnih problemov, kot je ukinitve dela v prodajalnah ob sobotah popoldne. Prav zavoljo tega so v zadnjem času izgubili nekaj dobrih trgovskih delavk, ki so se raje zaposlile tam, kjer bodo imele ob sobotah prosto.

Svet se že pričinja lotevati nalog, ki so mu zaupane. V Rožniku so na to pripravljeni, čeprav se, kot povsod, še nekoliko lovijo v kopici novih določil.

Delo izvršilnega odbora sindikata

Delo OOS poteka po smernicah republiškega oziroma občinskega sveta zveze sindikatov, kakor tudi v smislu stališč in sklepov IO konference OOS Mercator.

Sindikat v TOZD Rožnik nenehno sodeluje s samoupravnimi organi in vodstvom TOZD ter skrbi za uresničevanje samoupravnih pravic članov delovne skupnosti na gospodarskem, političnem in kulturnem področju.

Sindikat je bil med prvimi, ki je pripravil predlog za uvedbo enotnega delovnega časa ob sobotah do 13. ure.

Izvršni odbor šteje devet članov, ki so po večini vsi mladi. Predsednik je tovariš **Anton Br. lan**. Zaradi daljše odsotnosti ga trenutno nadomestuje tovarišica **Milena Hitij**, ki nas je seznanila z akcijami sindikata, ki jih pripravlja za letos.

Tudi tokrat je sindikat pobudnik praznovanj in obdaritev jubilarov v kolektivu, kot vsako leto spet pripravlja srečanje upoko-jencev, obdaritev otrok za novo leto in obeležuje praznovanje 8. marca. Socialno šibki člani kolektiva, predvsem matere samo-

hranilke, bodo tudi letos deležne enkratne socialne pomoči. Vsak član sindikata ima tudi možnost obiska treh dramskih oziroma opernih predstav v sezoni s tem, da ob predložitvi vstopnic dobi povrnjen znesek vstopnine. Letos pripravljajo tudi srečanje delovnega kolektiva TOZD Rožnik, ker je kolektiv v zadnjem času sprejel v svojo sredino precej novih delavcev, ki pa se med seboj ne poznajo.

Ustanovljen aktiv mladih

Mladina TOZD Rožnika je imela 15. marca ustanovno konferenco. Ob tej priložnosti so ustanovili aktiv mladih delavcev, ki naj bi vključeval v svoje vrste 63 mladincev. Za sekretarja aktiva je bil izvoljen **Jože Pečar**, za namestnico pa **Danica Lindič**.

Na svoji prvi seji so izdelali akcijski program, ki zajema delovne akcije (ureditev trgovin in okolja), skrb za učence (pregled učnih uspehov in pomoč pri učenju). V programu prireditev pa imajo izlet in družabni večer z aktivni drugih TOZD.

Vključevanje mladih v samoupravne organe je že sedaj v TOZD Rožnik veliko, saj je polovica vseh delegatov v organih upravljanja iz vrst mladine.

Mladina se aktivno pripravlja za sodelovanje v razpravah na zborih delovnih ljudi, predvsem želi govoriti o vprašanjih, ki se tičejo njih samih. S svojimi predlogi bodo posegli v razpravo, ko se bo govorilo o štipendiranju in nagrajevanju učencev in o izplačilu regresa itd. Seveda pa mladi ne bodo ostali ob strani pri reševanju ostalih vprašanj v TOZD.

Tovariš Anton Stančič, direktor TOZD Rožnik, že dvaindvajset let uspešno vodi »Rožnik«. Na sliki: ob otvoritvi samopostrežbe Cesta na Brdo izroča darilo prvi obiskovalki.

Zelo si želimo prenovljeno prodajalno

Tako so mi dejali oni dan v prodajalni Rožnika na Titovi 238 v Ljubljani. V prodajalni, ki ni bila niti najmanj prenovljena že vsaj deset let, če ne že več.

»Prav težko že delamo,« se je potožila poslovodkinja trgovine, Milena Ozimek. »Že smo imeli načrt, da se prodajalna obnovi in preuredi v samopostrežbo, pa je zaradi previsokih sredstev vse padlo v vodo. No, letos bomo res prenavljali. Prodajalna bo sicer

ostala klasična, pa tudi prodajne površine ne bomo nič pridobili. Bomo pa popravili tla, ki so že prav neznosna. In opremo bomo zamenjali, saj je ta stara in ne funkcionira. In pa skladišča bomo preuredili. Dobili bomo tako zelo potreben prostor za garderobe, pa tudi sanitarije so že potrebne preureditve.«

V prodajalni na Titovi 238 so ta dela res nujno potrebna. Toda kljub temu, da so sedanji pogoji

dela težki, si kolektiv močno prizadeva, da svoje delo opravi čimbolje. Samo šest jih je zaposlenih in sami so za vse. Poslovodkinja pravi, da delajo vsi radi. Nihče še nikdar ni rekel, da ne bo naredil tega ali onega; in tudi če je bilo kdaj treba delati ves dan, ni nihče odrekal.

Težava je predvsem v tem, da je vse blago treba znositi v skladišče skozi prodajalno. To je nerodno predvsem zaradi strank.

Toda z dobro voljo gre vse. In v upanju, da bo čez nekaj časa tudi to drugače urejeno.

Prometa je veliko, dopoldne navadno več, kot popoldne; in veliko je drobnega dela, saj stranke običajno prihajajo po malenkosti po večkrat na dan. Ljudje so z izbiro blaga zadovoljni, saj lahko razen špecerijskega blaga in gospodinjstskih potrebščin dobe tudi galanterijo, kozmetiko, (Nadaljevanje na 9. strani)

Tole je prodajalna na Titovi 238. V neposredni bližini je avto-camp Ježica. In od tam pride nakupovat tudi veliko tujih turistov, predvsem gostov iz Nemčije.

Notranjost prodajalne je kljub temu, da je oprema zastarela, da manjka to in ono, lepo urejena.

Prva Rožnikova samopostrežba

Februarja leta 1966 so pri Rožniku odprli samopostrežno prodajalno, zgradili pa so jo z lastnimi sredstvi. To je prodajalna na Rožanski ulici v Ljubljani. Prodajalna je bila za tiste čase velika in sodobna. Seveda pa so kljub temu bile v začetku težave.

»Začeli smo s 30 milijoni prometa mesečno,« je povedal tovariš Jože Ličar, poslovodja, ki je prevzel to delovno mesto leta 1968. »Promet pa je seveda vseskozi naraščal. Iz začetnih povprečnih 28 milijonov smo zdaj prišli že na okrog 110 milijonov mesečnega prometa. Prodajni prostor je že od vsega začetka enak, 150 m². Poleg samopostrežbe je tudi bife, ki pa ima svoj obračun. V tem kompleksu je bila včasih tudi galanterijska trgovina, ki pa smo jo leta 1972 zaprli. Imela je prevelike zaloge, promet pa ni bil zadovoljiv. Ukinili smo jo z namenom, da povečamo samopostrežbo. Prodajni prostor bi lahko povečali in tako pridobili okrog 90 m² prodajne površine. Razen tega pa bi lahko ustregli tudi dolgoletnim željam potrošnikov in nas samih, saj bi dobili prostor za mesarja sekača. Toda s sredstvi je zdaj težko in ne vemo, kdaj bo do adaptacije prišlo. Potrebna je že zamenjava gondol, pa hladilnih naprav, blagajen. To vse pa zahteva res velika sredstva, po naših predračunih okrog 150 milijonov. Za vse to pa naš kolektiv nima zadostnih sredstev in ne bo zmogel adaptacije izvesti sam. Mislim, da bo na pomoč priskočil tudi Mercator.«

Zaželjeno je, da bi s prenovitvijo čimprej začeli. Oprema je stara in ne zadovoljuje več današnjih potreb. Police so premajhne in jih je treba nenehno polniti. Za to pa je treba tudi precej zaposlenih. Precejšnja je fluktuacija, sploh zadnje čase.

Temu je predvsem vzrok sobotno delo. Trgovski delavci zahtevajo, da bi imeli prosto sobotno popoldne. To je danes že potreba. V trgovini je zaposlenih najmanj 90 % žensk, mater, ki

»Samo trenutek, takoj vam povem, kakšen promet smo dosegli pretekli mesec,« je dejal poslovodja, tovariš Ličar. In kmalu nam je postregel s podatki, ki smo jih želeli. Naj povemo, da ima vso administracijo izredno lepo urejeno.

pa trenutno niso v enakopravnem položaju z ostalimi delavkami. Poslovodja Ličar pravi, da so prav zaradi tega pri njih letos že izgubili tri dobre trgovske pomočnice.

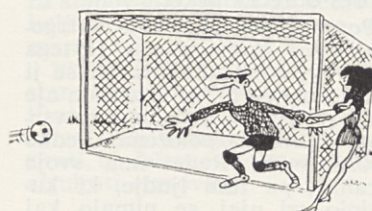
Dela je v tako veliki trgovini, kot je samopostrežba na Rožanski, veliko. Okoliš je velik, ljudje so dobro situirani in veliko zahtevajo. Da pa lahko zadostiš vsem tem potrebam, je treba pošteno delati in skrbeti za vse.

Sreča je v tem, da ima tovariš Ličar res dober trgovski kader.

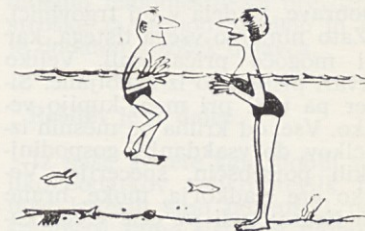
Vsekakor bo treba čimprej povečati in posodobiti prodajalno. Tako bo lahko lepši, delavcem pa bo delo postalo tudi lažje in prijetnejše.

Vse prispevke o TOZD Rožnik sta pripravila Nada Lombardo in Mile Bitenc, fotografiral je Kancijan Hvastija.

25 let
M Mercator

— Nikoli nimaš časa zame!

— Končno sem spoznala moškega, ki ni manjši od mene!

USTANOVITEV NOVIH OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZVEZE KOMUNISTOV V PODJETJU

Nova ustava in statut ZK pri našata precej sprememb v delovanju komunistov v organizacijah združenega dela. Komunisti naj bi bili čim bližje problemom, delu in dogodkom v svoji TOZD, to pa je možno le, če v vsaki delovni organizaciji deluje osnovna organizacija ZK. Tem težnjam je sledila tudi osnovna organizacija ZK »Poslovna uprava«, v kateri so do sedaj delovali komunisti iz TOZD »Grosist«, »Hrana«, »Špecerija«, »Kavarna Evropa«, »Hladilnica«, »Delovne skupnosti podjetja« in »Delovne skupnosti TOZD detajl«. S konstituiranjem podjetja so bili dani vsi pogoji

za ustanovitev osnovne organizacije tudi v TOZD »Hrana«, TOZD »Grosist« in v »Delovni skupnosti podjetja«, dočim je bila v TOZD »Špecerija« osnovna organizacija ustanovljena že pred tem.

Na svojem zadnjem sestanku, dne 12. 4. 1974 je bivša osnovna organizacija ZK »Poslovna uprava« po več mesečnih pripravah sprejela v vrste komunistov 9 novih članov, od tega so 4 člani iz TOZD »Hladilnica«, tako, da bo tudi v tem delovnem kolektivu v kratkem ustanovljena osnovna organizacija ZK.

Vasja Butina

Zelo si želimo prenovljeno prodajalno

(Nadaljevanje z 8. strani)

perilo in drugo. Ko bo prodajalna preurejena, bodo potrošnikom na voljo tudi zamrznjena jedila in predpakirano meso. No, ko smo že govorili o prometu, naj ga prikažemo še v številkah. Mesečni iztržek se suče od 40 do 45 milijonov dinarjev; aprila meseca letos so dosegli celo 50 milijonov dinarjev.

Še to so mi povedali, da med adaptacijo prodajalne ne bodo zaprli. Najnujnejše bodo prenesli v prostor, kjer je bila prej mlekarina. Težko bo nekaj časa, vendar svojih stalnih strank ne bi radi izgubili. Ne prihajajo samo iz soseske, ampak tudi iz drugih predelov mesta in iz periferije. Pa tudi turistična sezona se bliža in tuji turisti prihajajo pogosto nakupovat. Predvsem tisti, ki preživljajo svoj dopust v bližnjem avtocampu Ježica.

Upajmo, da bo prodajalna kmalu spremenila svoj izgled. To je želja nas vseh, pa seveda potrošnikov in seveda tudi kolektiva v prodajalni na Titovi 238.

Samopostrežna prodajalna na Rožanski je vedno dobro založena. Kupci so zahtevni, ponuditi jim je treba veliko izbiro blaga. Ko bo prodajalna povečana in opremljena z novimi prodajnimi policami, bodo potrošniki sigurno še bolj zadovoljni.

Tudi v Želimlje smo šli

Med prodajalnami TOZD Rožnik smo obiskali tudi trgovinico v Želimljah. Kakih dvajset kilometrov od Ljubljane, po ozki, makadamski cesti prideš do tja. Prijetna, majhna kmečka vasica je to. Nekaj hiš, kmetij seveda, pa šola in cerkev. In nasproti cerkve majhna trgovina. Človek bi pričakoval, da je to tipična kmečka trgovina. Pa ni. Takšna, kot nekje v mestu.

»Ljudje veliko hodijo v Ljubljano v službo. In marsikaj kupijo tam,« je povedala **Angela Dobrave**, ki dela v tej trgovinici. »Zato nimamo vsega tistega, kar bi mogoče pričakovali. Veliko stvari pripeljejo iz Ljubljane. Sicer pa tudi pri meni kupijo veliko. Vse, od kruha pa mesnih izdelkov, do vsakdanjih gospodinjskih potrebščin, specerije. Veliko gre sladkorja, moke, hrane za živino; tudi po cele vreče kupujejo. In olje, pa pijače... Takole, štiri do pet milijonov prometa poprečno je na mesec.«

Ko smo prišli pred kratkim v Želimlje, je bila trgovina zaprta in tovarišico Angelo smo našli doma. Pa ji ni bilo nič odveč, da

nas je popeljala v trgovinico, kjer dela že polnih dvanajst let. Sama. Nikogar drugega nima za pomoč. Včasih mož kaj pripelje iz Ljubljane, pa tudi strankam razvozi na dom. Po Želimljah in v bližnje zaselke Suša, Gradišče, Vrh.

Čez poldne je trgovina zaprta. Pa tu in tam pride kdo po Angelo domov prav takrat in želi kako malenkost. In Angela nikdar ne odreče. Tudi zvečer pridejo ponočno, pa v nedeljo dopoldne. »Šaj smo sami domačini in res ne moreš odreči,« pravi.

Povedal sem že, da je v trgovini sama. Sama za vse. In tega je že tako navajena, da bi se ji kar čudno zdelo, če bi zraven nje delal še kdo drug. Pa je zato vseeno vedno razpoložena, vedno dobre volje. Rada ima svoje stranke, pa tudi ljudje, ki kupujejo pri njej, se nimajo kaj pritoževati čez njo.

Če vas bo pot kdaj zanesla na Dolenjsko, če se boste ustavili v Želimljah, potem pridite pogledat tudi v trgovino. Pa boste videli, da je zares tako.

Tovarišica Angela prijazno postreže vsakogar. Dan za dnem, leto za letom. Kar je tu, pravi, še ni koristila niti dneva dopusta.

Za trgovinico v Želimljah pravijo, da je premajhna. Lokal je v privatni hiši in nobenih izgledov ni, da bi se prodajalna lahko povečala.

TOZD Panonija Ptuj

Pred kongresom – sprejem v ZK

V centralnih skladiščih Panonije je bila pred VII. kongresom Zveze komunistov Slovenije manjša slovesnost, na kateri je bilo 30 delavcev, po večini mladih, sprejetih v ZK. Med njimi je bilo največ delavcev iz TOZD Panonija, ostali pa so bili iz drugih organizacij združenega dela v Ptuj.

Komisija za organiziranost in razvoj pri občinski konferenci ZKS Ptuj, se je odločila za svečane sprejeme v Zvezo komunistov in to na delovnih mestih v delovnih sredinah. Prvi tak sprejem je bil v skladiščih Panonije, v počastitev prvega maja pa je bil svečan sprejem v ZK še v tovarni avtomobilske opreme v Ptuj.

Sprejema v ZK sta se udeležila sekretar komiteja občinske konference ZKS Ptuj tovariš Lojze Gojčič in org. sekretar Dimče Stojčevski. Slavnostni govornik

je bil organizacijski sekretar, ki je v svojem nagovoru posebej poudaril prizadevanje Zveze komunistov pri uresničevanju stališč in sklepov kongresa, kakor tudi nalog in obveznosti komunistov pri izvajanju ustave SRS in SFRJ. Še posebno je poudaril obveznosti, ki jih imamo komunisti pri našem nadaljnjem razvoju in opozoril, da partija ne daje nobenih privilegijev, temveč obveznost in dosledno izvajanje začrtane politike.

Vsi novospregjeti člani ZKS so prejeli članske knjižice, rdeči nagelji, statut ZKS in ZKJ ter predloge resolucij VII. kongresa.

Po svečanosti so si novospregjeti člani in številni gostje ogledali centralno skladišče Panonije, sistem dela in se zanimali za problematiko, ki spremlja podjetje Mercator in TOZD Panonijo.

BIFE NA DOLENJSKI 55

Ko smo se vračali iz Želimelj, smo mimogrede skočili še v Rožnikov bife na Dolenjski cesti 55. Napravili smo nekaj posnetkov, pozneje pa smo v telefonskem pogovoru s poslovodkinjo, tovarišico **Danico Topole**, zvedeli naslednje:

»Pri nas gostom postrežemo z vsemi vrstami brezalkoholnih in alkoholnih pijač, kavo, nudimo pa tudi hladna in topla jedila. Vsak dan pripravimo tri vrste obrokov hrane; to so razne enolončnice, pasulj, rižota in drugo. Cene tem malicam so od 4,50 din do 10 din in več. Predvsem dopoldne je precej obiska, ko je čas malic. Do nedavnega smo imeli precej stalnih obiskovalcev, ko so se pri nas še hranili delavci iz Avtomontaže; le-ta se je žal pred kratkim preselila v Šiško. Seveda imamo še stalne stranke, predvsem iz livarne Liga in Silvaprodukta. Promet je kar lep, takole približno 10 starih milijonov mesečno.«

Bife ob Dolenjski cesti je prijetno in lepo urejen. Zato se mnogo ustavljajo tudi mimoidoči, v poletni turistični sezoni tudi tuji gostje. Mimogrede se okrepcajo ali pa pogase žejo, drugi pa spet poklepetajo ob skodelici kave.

Stanovanjska problematika nam je končno znana

V marcu smo v kolektivu TOZD Panonije izvedli posebno anketo, s katero smo poskušali ugotoviti dejansko stanje na področju stanovanjske problematike. Od 672 članov delovne skupnosti je na anketo odgovorilo 653 delavcev, kar je zelo velik odstotek.

Stanovanjski status zaposlenih je zelo različen v tem mladem kolektivu, in sicer:

- lastniki stanovanj ali stan. hiš, 229;
- nosilci stanovanjske pravice, 119;
- nosilci stan. pravice v skupnem stanov., 19;
- zaščiteni podnajemniki, 2;
- podnajemniki, 46;
- člani družinskega gospodinjstva, 248.

Pri slednjih gre v večini primerov za mlajše delavce, ki so še samski, nekaj pa je tudi mlaj-

ših zakoncev. V tem primeru gre za zelo visok odstotek delavcev, ki nimajo primernih stanovanjskih razmer, in ki bodo slej ko prej potencialni kandidati za stanovanje v družbeni lastnini ali za najetje kredita za stanovanjsko izgradnjo.

Preko 300 stanovanj, v katerih stanujejo delavci, ne ustreza potrebam delavcev, ki v njih stanujejo, zraven tega pa je še precejšnje število takšnih, ki jim stanovanje ustreza, vendar nimajo nekaterih osnovnih elementov, ki jih stanovanje mora imeti (kopalnica, tekoča voda, sanitarije na tekočo vodo itd.).

Premajhna površina

Podatke smo zajeli po dejavnostih, da dobimo čistejšo sliko. Podatki nam kažejo, da zaposle-

ni v prodaji na drobno imajo 12,6 m², v prodaji na veliko 11,8 m², v proizvodnji in storitveni dejavnosti 13,2 m² in v skupnih službah 16,3 m² na družinskega člana. To pomeni, da so mnoge družine preutesnjene v malih stanovanjih, le redki pa imajo zadovoljive prostore.

Po izvedbi ankete so se delavci vse pogostejše oglašali in prosili za dodelitev stanovanj ali kredita za stanovanjsko izgradnjo. V anketi se jih je 122 odločilo, da zaprosi delovno organizacijo za stanovanje, ostali pa želijo izboljšati svoje stanovanjske razmere.

106 jih želi kredit za izgradnjo stanovanja, 78 delavcev želi adaptirati obstoječe stanovanje, 60 delavcev želi stanovanje modernizirati, 89 delavcev pa mora rekonstruirati stanovanje.

Želja po lastnem stanovanju

Med našimi delavci je veliko takih, ki želijo svoje in ne najemniško stanovanje. med njimi pa je tudi precej takih, ki imajo nizke osebne dohodeke in ki bodo lahko prišli do svojega stanovanja le z velikim odtegovanjem in in štednjo tudi na račun svojega zdravja in svoje družine. To nam potrjuje podatek da je od 122 delavcev, ki želijo svoje stanovanje ali hišo, 22 takih, ki imajo dohodek na družinskega člana nižji od 600 din, ali 56 takih, ki imajo dohodek na družinskega člana nižji od 1000 din na mesec. Pri tem se postavlja vprašanje, kako in kdaj bodo taki delavci prišli do svojih stanovanj ali pa je to le velika neuresničena želja.

Tudi do 20 km daleč na delo

Pomanjkanje delovnih mest v ptujski občini in tudi pomanjkanje stanovanj se krepko odraža tudi po oddaljenosti delovnega mesta od stanovanja. Res je sicer, da ima največ delavcev od doma do delovnega mesta do 5 km, ki jih opravijo največ peš, s kolesom ali mopedom, po drugi strani pa ne smemo prezreti velikega števila delavcev, ki dnevno potrebujejo 10 km (117 delavcev), 15 km (47 delavcev), 20 ali več km (44 delavcev) od doma do de-

lovnega mesta in nazaj. To pa pomeni, pri slabih prometnih zvezah, ki so še na našem nerazvitem področju, da morajo posamezniki od doma že ob 4. uri uri zjutraj in se vračajo šele po 18. uri, tu naletimo na problem neurejene prehrane ali pa na dodatne stroške, ki jih ima delavec s prehrano in prevozom na delo. Pri tem moramo povedati, da nimamo organizirane prehrane, ker je to v takih razsežnostih poslovanja nemogoče. Tudi ne dajemo nadomestil za prevozne stroške za prihod na delo in to je dodaten strošek delavca.

Rešitev je še daleč

Iz naše ankete smo dobili veliko podatkov, veliko števil, izmed katerih smo poskušali posredovati samo tiste, ki najbolj osvetljujejo položaj. daleč pa je še čas, ko bomo lahko zapisali, da nimamo perečih problemov, da smo jih zadovoljivo rešili. Za to imamo mnogo volje. Iz leta v leto dajemo večja sredstva. vendar še ne dovolj, da bi bili lahko učinkovitejši. Za učinkovito delo je potrebno razpolagati s podatki, da se lahko izdela plan, dinamika in način reševanja. Podatke smo dobili, moramo jih še samo obdelati, primerjati in končno sestaviti takšen program reševanja stanovanjske problematike, v katerem se bo videl vsak delavec, kjer bomo združili osebna sredstva s sredstvi ustvarjenimi v TOZD in v okviru samoupravnih stanovanjske skupnosti.

Z gradnjo novih stanovanj, s povečanimi sredstvi namenjenimi za individualno stanovanjsko izgradnjo, združevanjem sredstev v okviru stanovanjske skupnosti, stanovanjskim varčevanjem posameznikov in s sredstvi solidarnostnega stanovanjskega sklada, skratka, z združenimi sredstvi, bomo lahko uspešno reševali to vprašanje.

Volja je na vseh straneh, z dobrimi plani in organizacijo pa bomo tudi premostili mnoge težave, ki nastopajo.

zf

Proslava 20-letnice Panonije

Posebna komisija, ki jo je že v lanskem letu imenoval DS, je pripravila program prireditev v počastitev 20-letnice Panonije. O prvi prireditvi iz tega programa smo že poročali (Mercatorjev ples v Kidričevem), masovno pa smo sodelovali tudi v ptujskem pustnem karnevalu, ki je bil močna reklamna akcija za Mercator v tem koncu Slovenije.

Največ prireditev bo v juniju, med katerimi je predvidena svečana seja samoupravnih organov in vodstev družbeno političnih organizacij TOZD. Takrat bodo posamezni člani kolektiva, ki so že 10 ali 20 let pri Panoniji, dobili spominska darila in priznanja.

OTVORITEV SPOMENIKA PRI CENTRALNIH SKLADIŠČIH

Po svečani seji, ki bo 29. junija, bo odkritje spomenika delavcu pri centralnih skladiščih. Spomenik dela po naročilu DS TOZD študent likovne akademije iz Beograda, sicer pa domačin Branko Zorec, ki je v Ptujju že pripravil samostojno razstavo. Njegov je tudi velik kip puntarjev pred kovinskim šolskim centrom, ki ga je izdelal ob 400-letnici kmečkih uporov na Slovenskem.

Branko Zorec je že kot dijak srednje ekonomske šole v Ptujju delal figure iz gline, jih razstavljal v Ptujju in drugje, ter se tako preživljal. Da se lahko preživljal in nabavlja drage študijske pripomočke, mora delati tudi za »trg«, pomeni delati tisto, kar lahko proda, kar je ljudem všeč. Tega pa ni malo, vendar za kulturo dajemo vse premalo, premalo vidimo talente, ki nimajo sredstev, da bi lahko normalno delali in se usposabljali za tisto kar čutijo, da lahko naši družbi največ koristijo. Pri delu mnogo pomagajo profesorji na fakulteti v Beogradu, ki mu občasno uredijo delo pri restavriranju in podobno. Prav tako mu naša TOZD pomaga s tem, da je pri njem naročila izdelavo spomenika, obenem pa tudi prizna-

nje za njegovo dosedanje delo. Spomenik bo 4 metre visoka kamnita plastika, ki predstavlja delavca v starih pogojih dela.

Napisi prodajaln naj bi bili enotni

Iz programa prireditev je nadalje razvidno, da si bomo prizadevali, da bi v celotnem Mercatorju imeli enotne napise prodajaln, če glede na zakon o firmi ne bo zadoščal samo znak »M«. Take enotne napise bi morali izoblikovati preko svojih sodelavcev reklamni sektor podjetja, obvezno pa rešitev sprejeti v vseh TOZD.

Poleg napisov na naših prodajalnah, skladiščih in drugih prostorih, pa bi morali imeti tudi enotno oblečene prodajalce v vsem Mercatorju, vendar različno in primerno za posamezne stroke (tekstil, galanterija, tehnična stroka ipd.).

Športna srečanja

Sindikalna organizacija Mercatorja uspešno organizira razna športna tekmovanja z udeležbo vseh temeljnih organizacij oziroma njihovih ekip. To je zelo dobra in pametna zamisel, ki pa ne bi smela biti samo v počastitev 25-letnice Mercatorja, temveč bi to morala biti vsakoletna športna srečanja, saj se na ta način delavci po svojih interesnih področjih najboljše spoznava, obenem pa vsaj delno spoznava ljudi, običaje in tudi delovne izkušnje drugih. Upamo, da bodo športna srečanja naše kolektive še bolj zblížala in utrdila zavest v veliki delovni skupnosti.

V programu proslave je še mnogo drobnih stvari, ki nai bi ljudem tako zaposlenim kot strankam v skromnem obsegu poskušali prikazati uspehe, probleme in težave ter opozoriti na nekoliko močnejšo in nevsiljivo reklamo, da že 20 let delamo in si prizadevamo dobro in kvalitetno zadovoljevati delovne ljudi.

zf

V Vitomarcih v Slovenskih goricah je bila v začetku leta obnovljena prodajalna v kateri se oskrbujejo občani te krajevne skupnosti. Za ta kraj kjer je bila do nedavnega ena najslabših prodajaln je to vsekakor velika pridobitev. (Iz TOZD Panonija).

Obisk v Cerknem

O idrijskih poslovalnicah ste v glasilu že pisali, ker pa naša TOZD zajema širše področje, smo se tokrat odločili, da obi-

Poslovodkinja samopostrežne trgovine Malka Tušar.

ščemo Cerkno. Poslovalnice v Cerkljanskem doprinašajo naši TOZD dve stari milijardi prometa, zatorej jih nekoliko pobliže spoznajmo.

Cerkno se naglo spreminja. Priseljujejo se nove družine, spreminja se socialna struktura prebivalstva. Vse to pa zahteva hitrejši razvoj trgovske mreže na tem področju.

TEHNIČNA TRGOVINA

V trgovini z gospodinjskimi stroji in opremo je poslovodja tovariš Evgen Kuštrin. Tovariša Evgena smo našli za pultom kar samega, ker je učenec, ki mu pomaga, trenutno v šoli.

Trgovina je v zasebni hiši, je dovolj prostorna, le oprema je zastarela. Promet se iz leta v leto povečuje, kajti tudi na tem področju kupci vse več segajo po gospodinjskih aparatih, medtem ko kmetijski proizvajalci veliko kupujejo motorne žage in elektromotorje.

ŽELEZNINA

Tudi trgovina z železnino je zastarelo opremljena, saj oprema

izvira še izpred vojne. Vodi jo poslovodja tovariš Peter Čelik, ki s prostori očitno ni zadovoljen. Zavaljo tega ne morejo potrošniki postreči z večjimi vrstami železa, ki ga potrebujejo pri gradnjah.

KNJIGARNA

Izbira knjig, pisarniškega materiala in revij je v cerkniški

knjigarni pestra. Poslovodkinja, tovarišica Fani Kranjc, nam je v pogovoru zaupala, da se knjige ne prodajajo tako, kot bi želela. Vzroki so gotovo ti, da so knjige drage, prebivalstvo Cerkljanskega pa je še razmeroma mlado, ki si šele ustvarja dom in razumljivo je, da si najprej nabavijo primerne dobrine.

Prodajalec Leon Mlakar in učenka Andreja Magajne iz prodajalne z železnino.

Kolektiv poslovalnice s tekstilom — z leve proti desni: poslovodkinja Roza Kenda, učenka Milena Kalan, pomočnica Zorka Bric.

Mladi potrošnici smo zmotili ob nakupu slikanic. Pri izbiri pa jima je pomagala prodajalka Nevenka Prezelj.

Prodajalko Ivanko Kobal pa je naš fotograf zalotil kar na lestvi.

TEKSTIL

Kaj lahko zapišemo o tej poslovalnici? Da je premajhna, da ima kar zadovoljiv promet, čeravno se Cerkljani raje oskrbujejo v idrijski blagovnici, kjer je izbira večja.

SAMOPOSTREŽBA

V Cerknem pa imamo tudi sodobno samopostrežno trgovino z mesnico in bifejem. Tu je zaposlenih 12 delavcev in 5 učencev. Trgovina bo kaj kmalu postala tesna. Pred leti, ko smo jo odpirali, se je zdela Cerkljanom prevelika, sedaj pa ugotavljajo, da bo treba zgraditi še novo, predvsem bi jo potrebovali v novem naselju v Mostaneh.

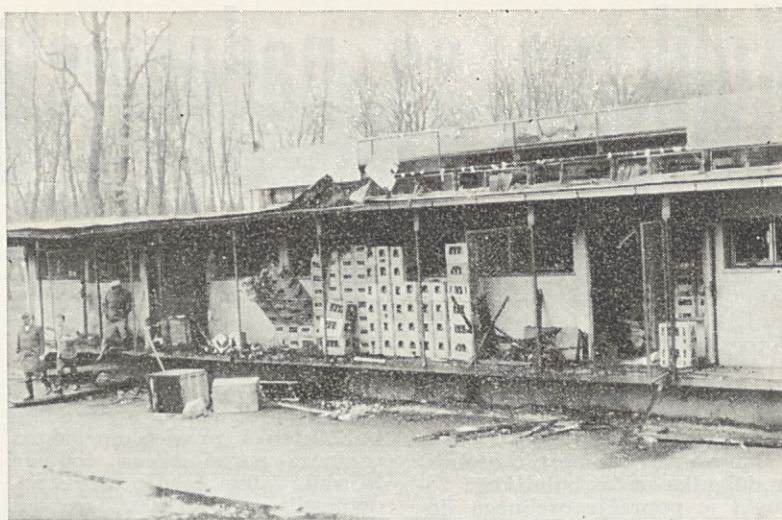
Trgovina je odprta tudi ob nedeljah dopoldne, vendar je nedeljski iztržek tako nizek, da bi veljalo trgovino ob nedeljah in

praznikov zapreti. Krajevna skupnost se s tem predlogom strinja in kmalu bodo delavke v tej prodajalni razbremenjene dela ob nedeljah in praznikih.

Z dostavo blaga iz skladišča živil v Idriji so zadovoljni, saj naročeno blago kljub razdalji 20 km dobijo vedno ob pravem času.

Tovarišici Amalija Tušar, poslovodkinja in Viktorija Likar, namestnica poslovodkinje, sta nam v pogovoru ocenili svoje potrošnike. Zelo sta zadovoljni, pa tudi oni so z njimi. Najbolj zahtevni kupci pa so novi priseljenci s podeželja, ampak tudi tem ustrezajo. Povedali sta nam tudi to, da si občani Cerknega in okolice želijo trgovine s čevlji. Za vsak nakup čevljev se morajo odpraviti v 20 km oddaljeno Idrijo ali še dalje.

Jelka Ferjančič

Skladiščni del prodajalne Market Kidričevo po požaru.

Velik požar v prodajalni Market Kidričevo

Velik požar je 19. marca močno poškodoval prodajalno Market Kidričevo, še večja pa je bila škoda na blagu, ki je bilo skoraj vse poškodovano in uničeno.

V zgodnjih jutranjih urah so zaposleni v obratu družbene prehrane Tovarne glinice in aluminija opazili ogenj v prodajalni. Takoj so obvestili gasilce in že čez nekaj minut so prispeli na kraj požara gasilci iz Kidričevega in Ptujja, malo kasneje pa tudi poklicna gasilska enota iz Maribora. Požar je zajel velik del objekta. Gasilci so ga s težavo omejili in tudi dokončno pogasili.

Požar je bil podtaknjen

Uprava javne varnosti iz Maribora in postaja milice iz Ptujja sta s svojimi strokovnjaki ugotavljali vzroke požara in ugotovili, da je bil požar podtaknjen na zadnji strani objekta, kjer je bila založena kartonska embalaža.

Posebna komisija, ki je imela nalogo, da ocenjuje škodo, je 10 dni delala od jutra do večera, skupaj s cenilci Zavarovalnice Maribor in ob sodelovanju sanitarnega in tržnega inšpektorja iz Ptujja ter strokovnjakov iz raznih servisov.

Ko smo po končanem gašenju stopali v skladiščne in prodajne prostore prodajalne, ki je bila ponos Panonije, so nam v oči stopile solze ob pogledu na razdejanje in škodo. Trgovina je bila nova, saj je poslovala šele dobra tri leta.

1,290.000 dinarjev škode

Po prvotnih ocenah je bila škoda ocenjena precej visoko, po končanih popisih pa se je ugotovilo, da je škoda na blagu (po odbitku prometnega davka in marže, torej po nabavni vrednosti) za 410.000 din. Na opremi, ki je popolnoma uničena, je škoda za 180.000 din, na sami zgradbi pa v približni višini 700.000 din.

Prodajalna je bila zaradi poškodb zaprta skoraj 14 dni, potem pa je pričela poslovati v omejenem obsegu. Prodajati smo pričeli z živili, da je imelo okoli 2000 prebivalcev Kidričevega vsaj osnovno preskrbo.

Da je prodajalna pričela tako hitro poslovati, se lahko zahvali-

mo vsem, ki so od vsega začetka sodelovali pri reševanju blaga.

Zahvale izrekamo vsem v prodajalni, ki so delali dnevno od 10 do 14 ur, cenilcem zavarovalnice, ki so 7 dni delali prav tako od jutra do večera, sanitarnemu in tržnemu inšpektorju, ki sta preko delovnega časa sodelovala pri ocenjevanju in izločanju blaga, Gradisu Maribor — delovišče Ptuj, ki je s svojimi kooperanti Gradnje-mizarstvo Ptuj, Elektrokovinar Ptuj, Pleskar Ptuj in drugimi takoj prišel z usposabljanjem prodajalne, ter številnim drugim delovnim organizacijam in posameznikom, ki so vložili mnogo truda in neumorno delali, da se posledice požara čimprej odstranijo.

Preko 3000 ur dela pri reševanju

Vsi navedeni so vložili skupaj preko 3000 ur dela, da se je blago lahko popisalo in odstranilo iz prodajalne. Toliko ur so morali zaposleni prebiti na hladnem, v prostorih, ki so zaudarjali po dimu in ožganem blagu, da se je lahko ugotovila škoda, ki jo je povzročil nekdo, ki mu niso mar prizadevanja naše družbe, da si ustvarimo boljše materialne osnove. Nekdo, ki ne ceni pridobitev napredka naše družbe, posameznik ali skupina, ki uniči v nekaj trenutkih ali minutah to, kar smo mnogi ustvarjali več let.

Kljub spretnosti blagajničarke Marice Sedej, se je ob blagajni nabrala množica ljudi.

Kaj mislijo o glasilu

Na splošno so vsi zadovoljni z vsebino našega glasila in si želijo, da bi še v prihodnje tako ažurno in vsestransko obveščal kotektiv »velikega Mercatorja« o njihovih enotah.

Kolikšna so nadomestila OD za čas bolezni?

V tem sestavku vas seznanjamo z merili nadomestila osebnega dohodka, ki ga delavec prejema za čas bolniškega dopusta. Mnogi člani kolektiva so o tem premalo obveščeni ali celo nič, zato pogosto pride do presenečenj, ko prizadeti prejmejo nadomestila.

Osnova — poprečje preteklega leta

Osnova za nadomestilo osebnega dohodka za čas bolniškega dopusta je poprečje osebnega dohodka v preteklem letu. Nadure seveda v tem znesku niso upoštevane. Če delavec ni dobival osebnega dohodka, ampak nadomestilo, se v osnovo vzame znesek, od katerega se je odmerilo nadomestilo.

Za prvih sedem koledarskih dni (šest delovnih dni) prejme delavec nadomestilo v višini 80 odstotkov od osnove. Odstotek se zviša na 90 pri nadomestilu za nadaljnjih sedem do 30 koledarskih dni. Nadomestila za dobo enega meseca se izplačujejo v breme sredstev TOZD.

Za delavce, ki ne izpolnjujejo pogojev predhodnega zavarovanja, kar pomeni, da niso zaposleni in zavarovani brez presledka tri mesece, oziroma šest mesecev s prekinitvami v zadnjih 12 mesecih, so osnove naslednje: za prvih sedem dni bolezni prejmejo nadomestilo v višini 70 % od osnove, za 8 do vključno 30 dni izostanka z dela pa 80 % osnove.

Nadomestila osebnih dohodkov od enega meseca dalje gredo v breme sredstev sklada zdravstvenega zavarovanja. Za prvih šestdeset dni izostanka z dela ima zavezanec pravico nadomestila v znesku 80 % od osnove, za prihodnje dni 90 %.

Nesreča pri delu — 100 % osnova

Delavcu, ki se ponesreči na delovnem mestu ali na poti v službo in na povratku, ki zboli za poklicno boleznijo, pripada nadomestilo v višini 100 % osnove.

Zdravljenje v bolnišnici

Odstotki osnove za nadomestilo OD za čas zdravljenja v bolnišnici so enaki kot v prejšnjih primerih, če delavec preživi

vsaj enega družinskega člana. V primerih, če je delavec samski ali če nikogar ne preživlja, so osnove naslednje: za prvih sedem dni staleža se mu obračuna nadomestilo, ki znaša 80 % od 80 % osnove, za naslednje dni pa 80 % od 90 % osnove.

Porodniški dopust

Med nosečnostjo in porodom ima delavka pravico do nepretrganega porodniškega dopusta 105 dni. V tem času prejema nadomestilo v višini 100 % osnove, ki gre v breme sredstev sklada zdravstvenega zavarovanja. Do osmega meseca starosti otroka, dela mati skrajšan delovni čas in sicer štiri ure. Delavka sme nastopiti porodniški dopust 45 dni pred porodom, če tako določi pristojni zdravstveni organ, vsekakor pa ga mora nastopiti 28 dni pred porodom. Nosečnice in porodnice, ki gredo v stalež preje ali pa ostanejo v staležu po pre-

teku porodniškega dopusta, prejmejo nadomestilo OD po kriterijah, ki veljajo pri normalnem bolniškem dopustu.

Nega otroka ali družinskega člana

V primeru nege otroka ali družinskega člana dobi delavec nadomestilo, ki znaša za prvih sedem dni odsotnosti 70 % od osnove, nato pa 80 %.

Brez presežka osebnega dohodka

V času bolniškega dopusta delavcu ne pripada presežek osebnega dohodka. Ves čas pa prejema dodatek na stalnost in bone za prehrano.

Še nekoliko besed o izročanju bolniških listov. Vsak delavec je dolžan oddati bolniški list svojemu neposrednemu vodji, takoj ko se vrne na delovno mesto. Delavci, ki pa so že dalj časa v sta-

ležu pa naj prinesejo bolniški list najkasneje do zadnjega v mesecu.

Nadomestila OD ali kot jim po domače pravimo »bolniška«, izplačujemo 15. v mesecu.

V lanskem letu bolan vsak sedmi delavec

V letu 1973 je bilo v bivši Poslovni upravi, kjer je bilo poprečno zaposlenih 553 delavcev, na mesec poprečno bolnih 99 delavcev. To pomeni, da je bil bolan vsak sedmi delavec.

Zaradi bolezni je bilo izgubljenih 1324 delovnih dni v mesecu ali povedano drugače: vsak obolel delavec je bil odsoten poprečno 13 delovnih dni v mesecu.

Iz sredstev delovne organizacije je bilo na mesec poprečno izplačanih 38.769,60 din, iz sredstev sklada zdravstvenega zavarovanja pa 35.243,00 din.

N. L.

Osnove sistemizacije delovnih mest

Sistemizacija delovnih mest je sistematično izdelan seznam in pregled del, ki tvorijo zaokroženo celoto in so zato označena za delovno mesto.

Sistemizacija ni niti delovno-pravni, niti kadrovsko-politični pojem, ima pa zaradi svoje organizacijske funkcije velik pomen za medsebojna razmerja in kadrovsko politiko. Pravno podlago sistemizacije ne predstavlja samo temeljni zakon o delovnih razmerjih (veljavne določbe), temveč tudi ustavno načelo, po katerem imajo delavci v organizacijah združenega dela pravico in dolžnost organizirati proizvodnjo (trgovino). Delovni ljudje v podjetju morajo organizirati v podjetju delovni proces tako, da jim omogoča kar najboljšo uporabo delovnih sredstev, nenehno dviganje produktivnosti dela, kot tudi neposredno prizadevnost za delo. Obveznost, imeti sistemizacijo delovnih mest, ne izhaja iz določil temeljnega zakona o delovnih razmerjih in zakona o medsebojnih razmerjih v zdru-

ženem delu, ampak iz objektivne zahteve samega delovnega procesa in iz splošne obveznosti, kako je treba ta proces organizirati in voditi. Organizacija dela ni brez sistematične, smotne porazdelitve dela, po njegovih osnovnih organizacijskih enotah, kar je hkrati tudi eden od pogojev za takšno razporejanje delavcev oziroma del in nalog, ki omogoča zaposlitev delavca po strokovnosti in sposobnosti.

Omenjena načelna določba lepo razkriva funkcionalno zvezo, ki jo predstavlja prav sistemizacija med delovnim procesom in delavcem. Osnova sistemizacije je potemtakem delovni proces, organizacija dela in če le dobro poznamo njegove zahteve in pogoje, lahko objektivno spoznamo tudi kadrovske potrebe, ki naj

bi se ravnale po potrebah delovnega procesa in razvoja. Temeljno načelo pri izdelavi sistemizacije je načelo objektivnosti, ki zagotavlja, da se pri njeni izdelavi spoštujejo njene značilnosti, kot instrument racionalne organizacije in delitve dela.

Vasja Butina

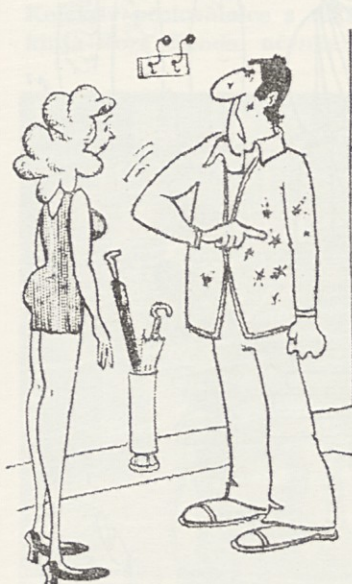
Pripis uredništva:

V prejšnji številki smo objavili obširnejši prispevek o pomeni in namenu sistemizacije delovnih mest ter o tem, v kakšnih časovnih terminih jo bomo opravili.

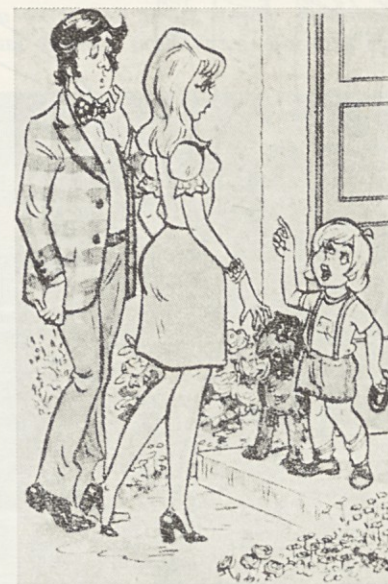
V nekaj naslednjih številkah pa vas bomo seznanili z nekaterimi značilnostmi tega celovitega vprašanja.

V lanskem letu smo izgubili na Poslovni upravi 15.888 dni zaradi bolezni.

— V čistilnico? Nikoli! To sem dobil na nogometni tekmi od mojega najljubšega igralca.

— Kje hodiš tako dolgo, sestra? Tvoj drugi fant te neprenehoma kliče po telefonu.

Želel sem v podjetje Mercator

»Povejte mi vprašanja že v naprej,« mi je dejal Vinko Ravbar, direktor TOZD Vrhnika, ko sem se mu najavil na razgovor. Pa nisem držal obljube. Prišel sem sicer ob dogovorjenem času. Ampak vprašanja — ta sem šele na poti na Vrhniko zasnoval.

Pa sva se vseeno lepo pomenila. Tako, kot da bi bila že oba pripravljena. Klepetala in klepetala sva in beležka je kaj kmalu postala bogatejša za nekaj strani.

Rad govorim. In lepo, tekoče pove; vse, včasih sam od sebe tisto, česar še niti ne vprašam. Čisto po vrhniško, čeprav pravi, da je iz Dolenjske.

»Iz Jurke vasi pri Dolenjskih Toplicah sem doma,« pravi tovariš Ravbar. »Tam sem hodil v osnovno šolo, leta 1952 pa sem odšel v Ljubljano. V službo. Zaposlil sem se pri takratnem inštitutu za elektrovezve. Delo pa sem kmalu prekinil in se vpisal na Ekonomsko srednjo šolo. Dobil sem štipendijo od Občinske skupščine Vrhnika in tako sem se po končani srednji šoli tam tudi zaposlil. Na občinski upravi sem delal celih deset let; kot tržni inšpektor in načelnik oddelka za medobčinske inšpekcijske službe. Vmes sem še študiral na Višji upravni šoli.

Delo, ki sem ga opravljal kot tržni inšpektor je bilo bolj vezano na izpolnjevanje predpisov, ki so jih sprejemali državni organi, vendar sem obenem spo-

znal tudi delo same trgovine. To mi je bilo všeč. Porodila se mi je želja, da pridem v službo direktno v gospodarstvo. No, tudi priložnost za to se mi je ponudila. Sprejel sem delovno mesto šefa komercialne službe v tovarni elektronskih naprav Elektron na Vrhniki — sedaj je to Iskra. Tri leta sem delal na tem delovnem mestu, ko pa se je ta tovarna pripojila k Iskra Commercu, je bila tod komercialna služba ukinjena. Zaposlil sem se pri Trgovskem podjetju Tobak v Ljubljani. Opravljal sem delo direktorja notranje trgovine.

»Potem ste odšli k Mercatorju, kajne? Zakaj ste se odločili, da spremenite mesto službovanja?»

»Veste, k podjetju Mercator sem želel že mnogo prej; še posebej k trgovskemu podjetju Vrhnika. Ta kolektiv sem poznal že vrsto let. Ljudi na upravi in v prodajalnah. Kot inšpektor sem spoznal vse. No, v septembru leta 1973 se mi je ta priložnost ponudila. Videl sem razpis za delovno mesto direktorja TOZD Vrhnika, poslal sem prošnjo in sprejeli so me.

V novo delovno sredino je tovariš Ravbar odšel rad. In hitro se je znašel v novem kolektivu. Tudi sodelavci so ga dobro sprejeli. Sicer pa smo že povedali, da se je z večino že poznal. V času, ko je bil še inšpektor, je

dajal razna priporočila za ureditev poslovnih prostorov. Vse to mu je nekako dalo podlago, da je z delom toliko lažje pričel.

»Čutil sem, da bi lahko v taki delovni organizaciji delal in tudi rezultate svojega dela prikazal. V kolektivu mi je bilo všeč to, da sem že več let čutil pripravljenost ljudi, da se spoprimejo s težavami pri urejanju in modernizaciji poslovnih prostorov, da izboljšajo tehnologijo dela in tudi samo izbiro blaga. S tem sem čutil neko zagotovilo, da me bodo v mojih prizadevanjih podprli. In zdaj lahko z veseljem povem, da je dejansko tako.

Moja želja in naloga je, da utrdimo predvsem organizacijo dela s čimboljšo kadrovsko strukturo, predvsem pa, da potrošnikom Vrhnike zagotovimo tako postrežbo in asortiment blaga, ki ga od nas trgovcev potrošniki pričakujejo in tudi zahtevajo. Da pa bi te cilje dosegli, moramo uresničiti dolgoletne želje kolektiva, da prenesemo prodajo tehničnega in specerijskega blaga iz dosedanjih, zastarelih lokalov v nove prostore v centru Vrhnike. Od samega podjetja Mercator imamo zagotovilo že na podlagi

pripojitvene pogodbe o izgradnji trgovskega centra na Vrhniki. Upamo, da se bo to uresničilo takoj, ko bo Mercator prišel v boljši položaj, kot je trenutno, ko ustvarjamo pretežno le sredstva za odplačilo obveznosti, enostavno reprodukcijo in za zagotovitev lastnih obratnih sredstev, ne pa tudi za razširjeno reprodukcijo.

Dejan

— Saj res, moral bi ti povedati, da sem popravil kljuko. Zdaj se ne odpirajo več samo na odziv z nog.

To in ono iz TOZD Vrhnika

● Trgovsko podjetje Vrhnika je bilo ustanovljeno leta 1951 z namenom, da opravlja trgovsko dejavnost pri takratnem ljudskem odboru. Kasneje so se podjetju priključila še druga trgovska podjetja kot so Krim iz Borovnice in druga.

● Dvajset let kasneje, leta 1971, se je Trgovsko podjetje Vrhnika v upanju, da bo imelo boljšo poslovno varnost in da bo na podlagi združenih sredstev zgradilo boljše in funkcionalnejše trgovske lokale, odločilo za integracijo z Veletrgovino Mercator.

● TOZD Vrhnika ima v svojem sestavu štiriindvajset prodajal in štiri bifeje. Od tega je dvajset prodajal z mešanim blagom, predvsem živilskih, štiri večje prodajalne pa so namenjene prodaji tehničnega blaga, tekstila, elektro materiala, železnine, gradbenega materiala in pohištva.

● TOZD Vrhnika posluje predvsem s trgovino na drobno, nekoliko pa tudi prodajo na debelo; to je predvsem reprodukciji material delovnim organizacijam na področju občine Vrhnika.

● V vrhniškem kolektivu je 118 redno zaposlenih, 28 pa je učencev. Dodatno se trenutno izobražuje pet članov kolektiva. TOZD vrača stroške šolanja le za obisk poslovodske šole, ne pa tudi za študij na srednji komercialni šoli. Le-ti se po končanem šolanju najraje zaposle drugje, ne pa več v trgovini.

● Pred dobrim mesecem dni je v TOZD Vrhnika zaživel novoustanovljeni aktiv mladih delavcev. Zadal so si nalogo, da čimveč sodelujejo v organih delavskega samoupravljanja, si poiščejo razvedrilo v obliki športnih in kulturnih dejavnosti in po svojih močeh pomagajo učencem v trgovini, ki jim šolanje dela težave.

● Avtocesta, ki se začne na Vrhniki, s seboj odnaša tudi precej dohodka. Po stari cesti je bilo veliko prometa; precej so se ustavljali tujci, predvsem Italijani in seveda v prodajalnah pustili precej denarja. Odtok tujcev pa bo v prihodnje vsekakor nadomestil in celo povečal velik razmah stanovanjske gradnje na Vrhniki. Tako je že v prihodnjem letu pričakovati mnogo večji dotok potrošnikov.

Dejan

Stara cesta št. 4 na Vrhniki. V spodnjih prostorih je bila v začetku letošnjega leta odprta prodajalna z elektromaterialom, v zgornjih prostorih pa je uprava TOZD Vrhnika.

Vinko Ravbar: »Želel sem k podjetju Mercator. Čutil sem, da bi v taki delovni organizaciji lahko uspešno delal in prikazal rezultate svojega dela.«

Katere so naloge skupnih služb in uprav TOZD?

Naloge-delovanje skupnih služb in uprav TOZD so našim članom kolektiva premalo znane.

Dovolite mi, da o navedeni problematiki napišem nekaj svojih misli. Prvo se moramo vprašati, kaj naj delajo skupne službe (Uprave TOZD in podjetja). Menim, da moramo tu izhajati iz temelja in se vprašati:

— zakaj se sploh združujemo. Odgovor je jassen: da bi lažje, boljše, uspešneje in ceneje poslovali.

Naši trgovski delavci večkrat sprašujejo, zakaj imamo upravo TOZD. Odgovor na to vprašanje je lahko naslednji: Prodajalne katerekoli TOZD so del svojih del — nalog odstopile upravam TOZD z namenom, da bi lažje, boljše, hitreje in uspešneje in kar je najvažnejše cenejše delala.

Prepričan sem, da je vsem znano, da bi lahko vsaka trgovina-prodajalna sama vodila upravne posle in sicer:

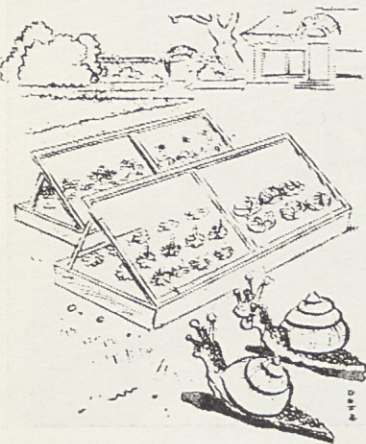
- a) obračun osebnih dohodkov,
- b) kadrovsko službo,
- c) določala cene,
- č) fakturirala prodano blago,
- d) vodila bančno in blagajniško poslovanje itd.

Toda praksa je pokazala, da bi bil tak način vodenja predrag. To preprosto pomeni, da bi bili manjši dohodki še posebej pa osebni dohodki. Tudi konkurenčni ne bi bili na trgu.

Razumljivo je, da tudi intencije novih ustav (zvezna in republiška) izrecno zahtevajo, da je treba poleg sredstev združevati tudi delo. To je potreba vsakodnevne prakse v poslovnem življenju v katerem delamo in živimo. Brez združevanja del in sredstev ni sodobne tehnologije, ni višjega standarda. Tega se moramo vsi zavedati. Ne združujemo se zaradi kapric, temveč, da bi lažje boljše delali in živeli.

V okviru našega podjetja imamo dve vrsti uprav. Prvo, tj. TOZD, sem na kratko že omenil. Tudi za drugo, tj. za skupno upravo na Aškerčevi števil. 3, se naši delavci zanimajo, kako in kaj naj dela oziroma kako bo v bodoče delala.

Skupne službe opravljajo in bodo tudi v bodoče opravljale vsa tista dela, za katera smo jih ali jih bomo pooblastili.

— Ali bi najprej pogledala izlozbe?

Katera so ta dela?

a) vsaka TOZD ne potrebuje svojega kontrolorja, 20 TOZD pa rabi 4–5 kontrolorjev,

b) vsaka TOZD ne potrebuje pravnika, 20 TOZD pa rabi 4–5 pravnikov,

c) vsaka TOZD ne rabi aranžerja, 20 TOZD rabi 5 aranžerjev,

č) vsaka TOZD ne rabi šefa propagande, 25 TOZD rabi enega,

d) vsaka TOZD ne rabi delavca za plan, 25 TOZD rabi 4–5,

e) elektronskega centra ne rabi vsaka TOZD, 25 TOZD rabi enega,

f) na gospodarsko zbornico ni ekonomično, da bi šli predstavniki 25 TOZD. Verjetno je dovolj, če gre eden ali pa dva predstavnika itd.

V okviru skupnih služb se opravi lahko delijo tudi takole:

a) skupne službe za vse TOZD (reklama in propaganda, pravna, planska služba itd.),

b) skupne službe samo za določene TOZD (kontrolna, aranžerska, računovodska itd.),

c) skupne službe po regijah (Ljubljanska, Dolenjska, Štajerska itd.).

Tu moramo jasno in nedvoumno točno opredeliti, kdo in kaj bo plačal. Kolikor bolj bodo ti računi čisti, tem močnejši bomo.

Npr.:

a) kontrolorje plačajo trgovske dejavnosti,

b) aranžerje ravno tako,

c) računovodstvo samo tiste TOZD za katere se knjiži.

Skratka, za vsako službo je treba najti stroškovno delovno mesto, še več, zavedati se moramo, da smo podjetje in to zelo heterogeno (sestavljeno iz različnih strok — gostinstvo, trgovina, industrija, storitve, poleg tega ne posluje samo v enem kraju).

Zatorej moramo vsi delati v smeri, da že pri izvoru stroškov delimo na tiste nosilce, pri katerih nastajajo. Ali preprosto, stroški, ki bremenijo podjetje kot ce-

lo, naj bodo le tisti, ki se jih drugače resnično ne da deliti.

Zaključek

— Pogovoriti se moramo, kakšne službe potrebujemo za vse TOZD,

— kakšne službe rabimo za posamezne TOZD,

— kakšne službe potrebujemo po regijah (Ljubljanska, Dolenjska, Štajerska itd.).

Ko bomo tako določili potrebe po službah moramo po enaki logiki napraviti predračun stroškov in dohodkov.

— Sporazumeti se za plačilo vseh navedenih služb,

— pogovoriti se moramo (in sporazumeti), kako voditi nadzor nad vsemi navedenimi in morebitnimi drugimi službami.

Kot vidite, so to zahtevne naloge. Prepričan pa sem, da nam drugega ne kaže, da bomo z vso zavzetostjo vseh zaposlenih zahtevne in zapletene naloge uspešno opravili.

R. J.

Bitka za proste sobote je trda — večina potrošnikov nas razume

Dobro se še spominjamo, ko smo pred leti v prodajalnah delali deljeno. Ob sobotah popoldne so bile trgovine zaprte, ki pa smo jih kmalu odprli, saj tedaj ni bil problem delati ob sobotah popoldne, ker so vsi občani tako delali. Deljen delovni čas trgovskim delavcem ni bil všeč, zato so se pričeli boriti za non stop poslovanje, ki ima številne prednosti.

Način življenja se je z leti spet spremenil. Trgovski delavci želimo trgovine ob sobotah popoldne spet zapreti. Z uvedbo 42 urnega delovnega tednika, to je z uvedbo prostih sobot, se je na področju dela precej spremenilo:

— številne delovne organizacije imajo proste sobote;

— državna uprava in številni drugi zavodi zaključujejo svoje delo že ob petkih popoldne;

— dobavitelji hitro pokvarljivih živil ob sobotah popoldne ne dostavljajo blaga (mleko, kruh, sadje, meso itd.);

— časopisi ob nedeljah ne izhajajo;

— celo mrtvih ne pokopavajo več ob sobotah in nedeljah;

— da je sedaj največji promet v trgovinah ob petkih popoldne, ob sobotah opoldne še nekaj, medtem, ko so popoldne naše prodajalne skoraj prazne. To je tudi razumljivo, saj ljudje ob sobotah zapuščajo mesto. Zato je tudi naša zahteva, da se ob sobotah popoldne prodajalne zaprejo več kot upravičena.

Razumljivo, da navedena in druga dejstva niso mogla iti mimo naših trgovskih delavcev. Dejstvo je, da smo si v zadnjem obdobju priborili pravico, da ob nedeljah ne delamo. Ravno sedaj teče živahna razprava v sindikalnih organizacijah, da bi imeli vse

trgovine tudi ob sobotah popoldne zaprte.

To utemeljujemo s tem, da se je v zadnjih letih poleg že navedenih dejstev tudi tehnologija shranjevanja blaga bistveno izboljšala. Večina naših gospodinjstev ima hladilnike. Blago je bolje pakirano. Poseben problem je bil svoj čas shranjevanje mleka, danes je tudi to rešeno (alpsko mleko 2-mesečni rok trajanja). Skratka, trgovski delavci trdimo, da ni nobene ovire, da ne bi lahko prodajalne z živili imeli ob sobotah popoldne zaprte.

Razumemo težnje potrošnikov, da naj bi bile trgovine ob sobotah popoldne ali kakor nekateri želijo tudi ob nedeljah odprte, toda tudi mi imamo po ustavi enake pravice kot vsi ostali delavci. Res je, da bodo nekatere službe, žal še vedno morale delati ob nedeljah kot so bolnice, železnica, mestni promet, pošta, milica itd. Toda cilj je jassen, da

— Rešeni smo krize! Namesto vode, sem odkril oljni vrelec.

naj delajo tisti, ki resnično morajo in bi brez njihovega dela nastala nepopravljiva škoda.

Vsem nam je znan sestav naših trgovskih delavcev. — Večinoma so to delavke, ki predstavljajo v živilski trgovini v Ljubljani kar 95 %. Se poseben problem imajo z varstvom otrok, ker otroško-varstvene ustanove ob sobotah popoldne ne delajo.

Ko smo približno tako prikazali probleme naših trgovskih delavcev na potrošniškem svetu v Savskem naselju, so le-ti naše težave z razumevanjem sprejeli, in nihče ni bil proti, da naj bi bile trgovine ob sobotah popoldne zaprte.

Skratka, ljudem — potrošnikom moramo odkrito dopovedati, da smo pred ustavo vsi enakovrni in da si vsi resnično želimo 42-urni delovni teden in vsaj prosto sobotno popoldne.

R. J.

— S sončno energijo sicer malo dalj traja, da je zrezek pečen, toda zato pa prihranim veliko električne energije.

Modernejša in lepša - pivnica piva

V prejšnji številki našega glasila smo objavili pogovor z direktorico Kavarnе Evropa, tovarnišico Jožico Blaznik. Ob koncu sestavka smo napisali, da imajo pri njih mnogo načrtov, ki jih mislijo začeti počasi uresničevati. Pa poglejmo, kaj!

Sto in več let je že stara Kavarna Evropa. In zob časa je začel načenjati tudi ta lokal. Treba bo marsikaj obnoviti, popraviti ali napraviti na novo.

Kavarna in slaščičarna bosta spremenili svojo notranjost. Kuhinja bo tudi postala lepša, sodobnejša. V kletne prostore bodo preselili sanitarije za goste. S tem pa bodo lahko povečali garderobo za obiskovalce, pa tudi za svoje delavce bodo pridobili tako potreben prostor za garderobe in sanitarije.

Torej, tako priljubljena kavarna v centru mesta bo postala lepša, sodobnejša. Toda to še ni vse. Kavarna Evropa pa pripravlja še eno novost. V kletnih prostorih nameravajo odpreti sodob-

no pivnico piva. Takole mi je dejala tovarišica Blaznikova o tem:

»Pivnica bo nedvomno prijetna novost. Seveda bo tudi urejena na svojstven, zanimiv način. Projekti so že v izdelavi pri naši Investi, ki hkrati izdeluje tudi načrte za podhode na Ajdovščini. V sodelovanju z Mercatorjem in pa tudi Pivovarno Union iz Ljubljane se bodo dela začela predvidoma jeseni in neke v maju naslednje leto bo nov lokal odprt.

Sama notranjost pivnice naj bi bila nekaj posebnega. Goste bomo postregli z vsemi vrstami piva Union — vstekleničenega in točenega. Ponudili pa bomo lahko tudi z vsem ostalim, kar sodi k pivu. To so razna slana peciva, narejena bodo seveda v lastni slaščičarski delavnici, mogoče pa tudi jedila na žaru.«

Toliko zaenkrat o tem. Nedvomno bo pivnica piva v sklopu podhodov na Ajdovščini dobila kaj kmalu širok krog obiskovalcev.

Dejan

Slaščičarna, ali kot so jo obiskovalci sami preimenovali v »Evro-pejček«, je vedno polna. Z modernizacijo pa bo nedvomno pridobila še več obiskovalcev. Seveda pa vlečejo predvsem slaščice, pripravljene v lastni slaščičarski delavnici.

V Kavarni Evropa je dopoldne precej starejših ljudi, ki tja redno prihajajo na obisk. Poklepetajo ob kavici in pa prelistajo dnevne časopise.

Dejan

13. SEJEM ALPE-ADRIA

Od desetega do šestnajstega aprila je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani mednarodni vzorčni sejem Alpe-Adria. Letos je bil ta sejem že trinajstič po vrsti, sodelovalo pa je 228 razstavljalcev iz trinajstih držav. V največji meri pa so se sejma seveda udeležili razstavljalci iz Jugoslavije ter sosednjih držav Italije in Avstrije.

Namen sejma je še tesneje povezati gospodarsko sodelovanje med sosednjimi deželami, hkrati pa je to tudi prispevek k politiki dobrih odnosov z vsemi drugimi državami.

Predvsem široki potrošnji so namenjeni predmeti, ki smo jih letos lahko videli na sejmu Alpe-Adria. Velik prostor pa je bil namenjen tudi razstavi drobnega orodja in manjših obdelovalnih strojev pod imenom »Naredi si sam«. Novost, ki je pritegnila tudi mnogo obiskovalcev, pa so bile razstavljene vrhunske lovske trofeje naših lovcев, pa umetniška dela s tematiko o lovu in ribolovu, slike, filmi in diapozitivi.

Med množico razstavljalcev je bil tudi razstavni prostor Mercatorja, ki sodeluje na teh sejmih redno. Predstavili smo izdelke ETE iz Kamnika, Radenske, Dane iz Mirne in Pivovarne Union, za katere nastopamo kot izvozniki. Seveda pa ne gre pozabiti tudi izdelke naše Embe.

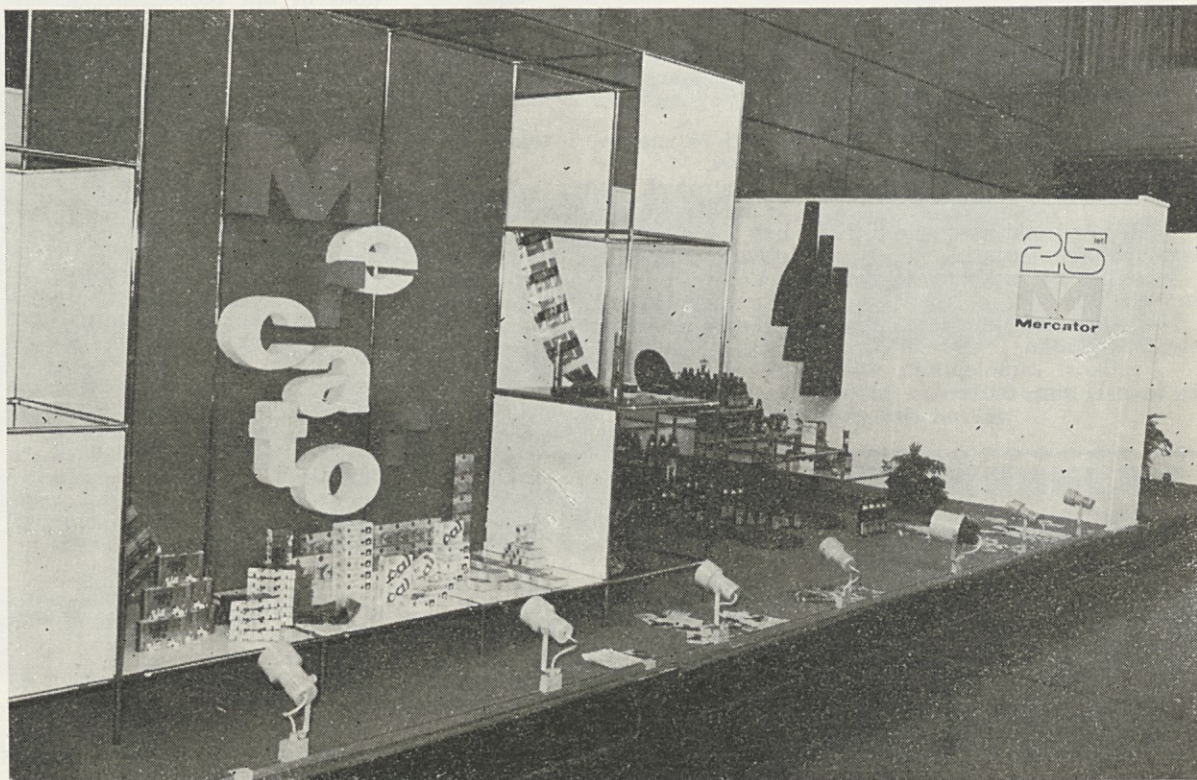
Zdaj je za nami trinajsti sejem Alpe-Adria. Sejem, za katerega ni bilo toliko zanimanja, kot prejšnja leta. In nekateri so celo mnenja, naj bi bil letos zadnjič.

Zdaj je za nami trinajsti sejem Alpe-Adria. Sejem, za katerega ni bilo toliko zanimanja, kot prejšnja leta. In nekateri so celo mnenja, naj bi bil letos zadnjič.

Dejan

— Ti imaš pa res srečo, dragica. Kako ti le uspe, da na vsakem večernem sprehodu najdeš tisočaka?

Tole je pogled na Mercatorjev razstavni prostor na sejmu Alpe-Adria. Naši aranžerji so ga uredili prav privlačno.

IZ INVESTINEGA PRODAJNEGA PROGRAMA

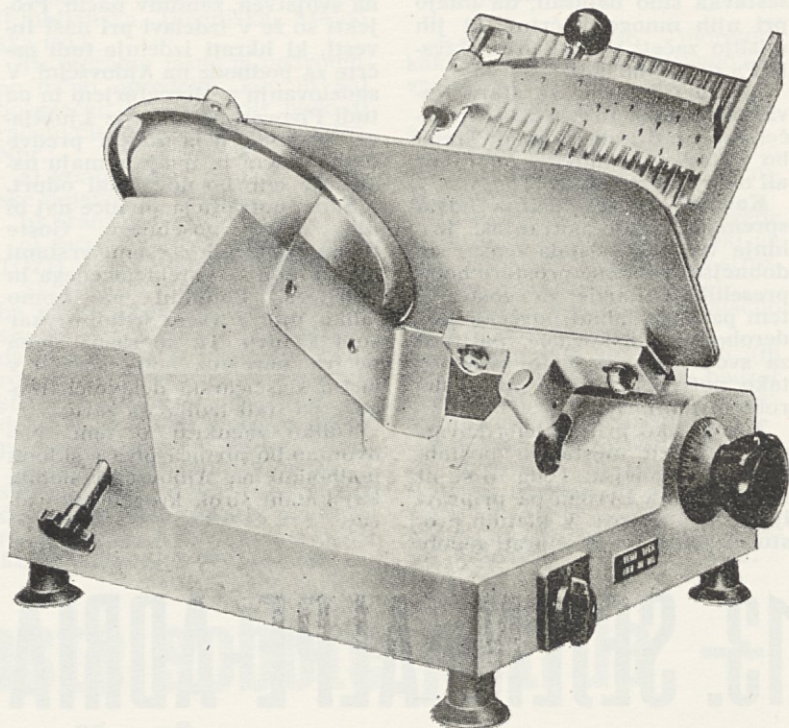
MESOREZNICA OMEGA TE 22 je na tržišču trenutno najbolj izpopolnjen aparat za mletje mesa. Je lepe, moderne oblike, izdelana iz kvalitetnega nerjavečega

materiala ter zaradi enostavnih elementov, ki jo sestavljajo, zelo lahka za čiščenje.

SALAMOREZNICA OMEGA AG. 250 S je prav tako zelo izpopolnjen pripomoček za rezanje salam in suhomesnatih izdelkov. Premer noža ima 250 mm, debelino rezanja pa je možno regulirati po želji od 0–15 mm. Izdelana je iz kvalitetnega nerjavečega materiala, moderne in enostavne oblike. Čiščenje elementov iz katerih se sestoji, je zelo lahko in enostavno.

ti po želji od 0–15 mm. Izdelana je iz kvalitetnega nerjavečega materiala, moderne in enostavne oblike. Čiščenje elementov iz katerih se sestoji, je zelo lahko in enostavno.

HA – HA – HA

Ves zadihan pride mladi Škot domov.

— Ušel mi je tramvaj, očka. Celo pot iz mesta do doma sem tekel za njim in tako prihranil šest penijev.

— Vidiš sinko, če bi bil tekel za taksijem, bi bil prihranil vsaj šestkrat toliko

Mladič stonoge pride k zdravniku in mu potoži, da ga boli noga.

— Toda katera, ga vpraša zdravnik.

— Ne vem, gospod doktor. Še ti znam šele do deset, se zdravniku opraviči mlada stonoga.

Mačka že ure in ure čepi pred mišjo luknjo in čaka na ugoden trenutek. Mati miška jo opazi, pa začne z glasnim lajanjem oponašati psa. Mačka se prestraši in zbeži.

— Ste jo videli? pravi nato mati miška svojim mladičem. Dandanes je pa res potrebno znati več tujih jezikov ...

Sonja svoji sosedki: Danes zjutraj sem skozi okno videla, kako si s tujim moškim prevarala svojega moža. Ali je bil to raznašalec mleka ali je bil pismonoša. Soseka: Odvisno ob kateri uri je bilo ...

Žena: Dragi, nikoli ne bi prenesla, če bi me v najinem zakonu samo enkrat prevaral.

Mož: Pomiri se, tega ne boš nikoli zvedela.

Na kletki z leopardom visi napis: Pozor, sveže prepletkano!

— Goljufija, se jezi Edvard. Jaz pa sem bil prepričan, da se leopardi že rodijo s tako kožo.

Ob odhodu iz hotela podari ameriški gost portirju pet dolarjev rekoč: Izpijte nekaj na moje zdravje!

— Toda gospod, zadnjikrat ste mi dali deset dolarjev! razočarano de portir.

— Da spomnim se, toda danes se počutim nekoliko bolje.

Učitelj je napisal s kredo na tablo 2:2 in vprašal učence koliko je to.

Pa ugotovi Jožek iz zadnje klopi. To je pa neodločeno, tovariš učitelj.

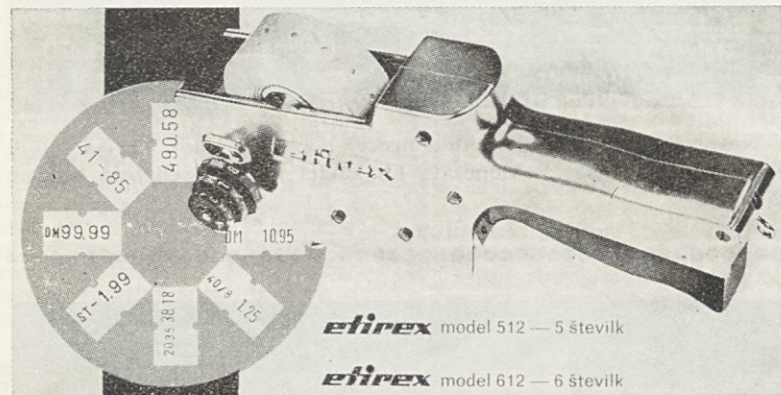
Jokajoč pride Janezek k svoji mami.

— Zakaj jočeš, Janezek?

— Očka se je s kladivom udaril po prstu.

— Zaradi tega pa se tebi ni potrebno cmeriti. Moral bi se le smejati.

— Hm, tako sem tudi storil ...

STROJČKI ZA ETIKETIRANJE: ETIREX 2, ETIREX 512, ETIREX 612:

— klišee z znaki je možno hitro, enostavno zamenjati,

— odtisi na etiketah so jasni in čisti,

— trak z etiketami teče skozi strojček gladko,

— velikost samolepilnih etiket je 25 x 17 mm, možno pa je od-

tisniti 16 znakov, 5 znakov in 6 znakov,

— strojček Etirex vseh tipov je enostaven za rokovanje ter lahek tako, da je delo z njim neutrudljivo.

Vse to in vse informacije v zvezi z nabavo, ceno in možnostjo nakupa lahko dobite pri TOZD Investa, 61000 Ljubljana, Ciril Metodov trg 1, telefon 312 795.

Zbrala: Maja Hočevar

— Vsi bankovci so še malo vlažni; ko mi jih je mož moral dati je namreč jokal.

— Ne morem in ne morem si zapomniti imena vseh mojih otrok.

— Vsaj enkrat bi rada s teboj v miru zajtrkovala!

TOZD Preskrba na sejmu v Kranju

V dneh od 12. do 21. aprila je bil v Kranju XIII. kmetijski sejem. V novozgrajeni hali je imel svoj paviljon tudi Mercator, ki ga je zastopala TOZD Preskrba iz Tržiča.

Sejem je bil potrošniškega značaja, zato je smo na njem prodajali. V desetih dneh smo prodali za 1.760.000 din pohištva, gospodinjskih aparatov in ostalega blaga, kar je lep uspeh, saj je bilo na sejmu šest razstavljalcev bele tehnike in pet pohištva.

Na kranjskem sejmišču srečujemo Tržičane že četrto leto. Letos bodo prvič sodelovali na vseh štirih sejmih, ki jih skozi vse leto prirejajo v Kranju.

Za ta korak so se odločili zaradi povečane prodaje v tržiški blagovnici po vsakem sejmu. Na sejmih si vsakič pridobijo nekaj novih kupcev, učvrstijo pa tudi zaupanje pri starih.

Sejmi v Kranju so namenjeni zgolj potrošnikom, ki si lahko nabavijo od pohištva, gospodinjskih aparatov, gradbenega materiala, kmetijskih strojev do obleke in drobnega kiča.

Popusti in potrošniška posojila

Razstavljali smo na 280 m². Podudarek je bil na pohištvo in beli

tehniki. Pri nakupu smo nudili 5 % popust in možnost najema potrošniškega posojila do 15.000 din brez porokov ter brezplačno dostavo na dom. Za pralni stroj Gorenje je kupec odštél kar 7 % manj kot običajno, za zmrzovalno skrinjo pa celo 10 % manj. Posebno ugodnost smo namenili kupcem TV sprejemnikov Gorenje color. Le-ti so dobili sprejemnik v enomesečno brezplačno poskušnjo.

Kupce smo razveselili tudi s pestro izbiro preprog, lestencev in kuhinjske posode. Medtem pa je bila izbira keramičnih ploščic, opreme za sanitarije in otroških vozičkov dokaj majhna.

Nekurantnega blaga na sejmu nismo prodajali.

Širjenje Mercatorjevega tržišča

O sejmu so nam tržiški sodelavci povedali:

Janez Papler, poslovodja oddelka opreme v blagovnici Tržič:

»Na sejmu predstavljamo Mercator in tako širimo njegovo tržišče. Pri pripravi smo imeli nekatere težave. Kot vidite, razstavljamo v večini pohištvo tovarn iz drugih republik. Pohištva novih proizvodnih programov slovenskih tovarn nimamo, ker tovarne zanj še niso imele formiranih novih cen. Probleme smo imeli tudi z aranžiranjem razstavnega prostora. Naši aranžerji so paviljon opremili le grafično z napisi in tapetami Mercator, medtem pa smo blago razporejali sami, kot smo vedeli in znali.«

Francka Gričar, prodajalka:

»Na sejmu prodajam že tretjič. Letos prvič prodajamo kuhinjsko posodo, male gospodinjske aparate, akustiko, gramofonske plo-

šče in kasete. Cene so običajne, promet je velik. Vseskozi imam polne roke dela.«

Vinko Bergant, oddelkovodja na oddelku pohištva v tržiški blagovnici:

»Največ prodamo kuhinj in spalnic. Za slednje se predvsem zanimajo mladi ljudje, medtem ko so kupci kuhinjskega pohištva v večini starejši. Tudi zanimanje za belo tehniko je večje pri starejših. Med kupci je razmeroma malo Kranjčanov. Kupujejo predvsem okoličani, Ljubljanci pa stranke iz Škofje Loke, Kamnika, veliko pa jih je bilo tudi iz Dolenjskega.«

Rudi Plevanč, prodajalec:

»Tu strežem prvič. Precej kupujejo keramične ploščice, manj kosilnice in betonske mešalce. Zanimivo je, da so kupci tu na sejmu zahtevnejši in žele veliko več informacij o blagu kot tedaj, ko kupujejo v trgovini.«

N. L.

Ponujamo vam...

V tej rubriki vam predstavljamo izdelke ali predmete, ki so novi na naših prodajnih polih; in pa izdelke, ki jih že poznate, pa jih po dolgem času spet lahko najdete v naših prodajalnah. Cene, ki jih navajamo, so seveda grosistične, torej niso všteti davki in marža.

Iz uvoza smo prejeli novo pošiljko lizik, ki bodo našim najmlajšim prav gotovo všeč. To so velike, okrogle lizike FAB LOLLY. Cena: 0,70 din.

Ketchupe različnih okusov je na naše tržišče poslala tovarna Delamaris iz Izole. Tokrat predstavljamo ketchup z okusom hrena, paprike in paradižnika. Cene so naslednje: 7,40 dinarjev, 8,16 dinarjev oziroma 7,50 dinarjev.

Nov lak za lase OPAL in prostorski dezodorans HELIODOR je pred kratkim na tržišče poslala tovarna Toko iz Domžal. To je le nekaj novosti iz njihove kozmetične proizvodnje. Velika doza laka OPAL stane 15,00 dinarjev, mala pa 8,50 dinarjev. Heliodor spray pa velja 11,00 din.

Izbral in zapisal
DEJAN

— Že samo pogled na tehniko ti lahko pokaže, kam gre največ denarja za gospodinjstvo.

— Vsaj enkrat bi rada s teboj v miru zajtrkovala!

Tako sem navdušena nad kolesarskim športom, pripoveduje Stanka kolegicam v službi. Že dolgo časa prepričujem svojega moža, kako zdravo je pritiskati na pedala na svežem zraku. Enostavno me noče razumeti, da mu namigujem naj mi kupi kolo. Stvar je poenostavil in mi na balkon postavil stroj za šivanje...

Priznanja za naše krvodajalce

Kaj pomeni krvodajalstvo, smo povedali že ničlikokrat. V prejšnji številki našega časopisa smo spet pisali o krvodajalcih. V takšnem kolektivu, kot je naš, jih je res veliko. In redno organizirane krvodajalske akcije se pri nas vrste mesec za mesecem, leto za letom.

Pred kratkim so kri darovali delavci iz TOZD Trgovina na debelo. Verjetno bo ta dan marsikomu še dolgo ostal v lepem, prijetnem spominu. Še posebno pa tistim petintridesetim darovalcem, ki so za svoje humano delo prejeli jubilejne značke in pri-

znanja; za petkrat, desetkrat in petnajstkrat darovano kri.

Takole piše na priznanju: Darovali ste kri za soljudi. S svojo krvjo ste mnogim vrnili zdravje in rešili življenje. Rdeči križ Slovenije vam čestita in se zahvaljuje za vašo človekoljubnost in solidarnost.

V imenu Občinskega odbora RK občine Ljubjana Vič-Rudnik, je vse navzoče na svečanosti v Tomišlju pozdravila tovarišica Pavla Hladnik. Čestitala je povabljenecem in se obenem zahvalila samoupravnim organom Mercatorja, ki pomagajo organizirati

takšne akcije. Res, v Mercatorju je krvodajalcev kar precej.

Nato so sledila priznanja in značke, ki jih je podelil član občinskega odbora komisije za krvodajalstvo, tovariš Jereb. Predolg bi bil seznam vseh, ki so tokrat prejeli priznanja. Naj na tem mestu povemo le imena tistih, ki so prejeli priznanja za najmanj petnajstkrat darovano kri.

To so: Ciril GERMEK, Janez JERINA, Janez KASTELIC, Janez GAŠPERIČ, Ludvik KAVČNIK, Ivan KURENT in Milan STOK.

No, pa še prislunimo besedam, ki so jih povedali nekateri krvodajalci.

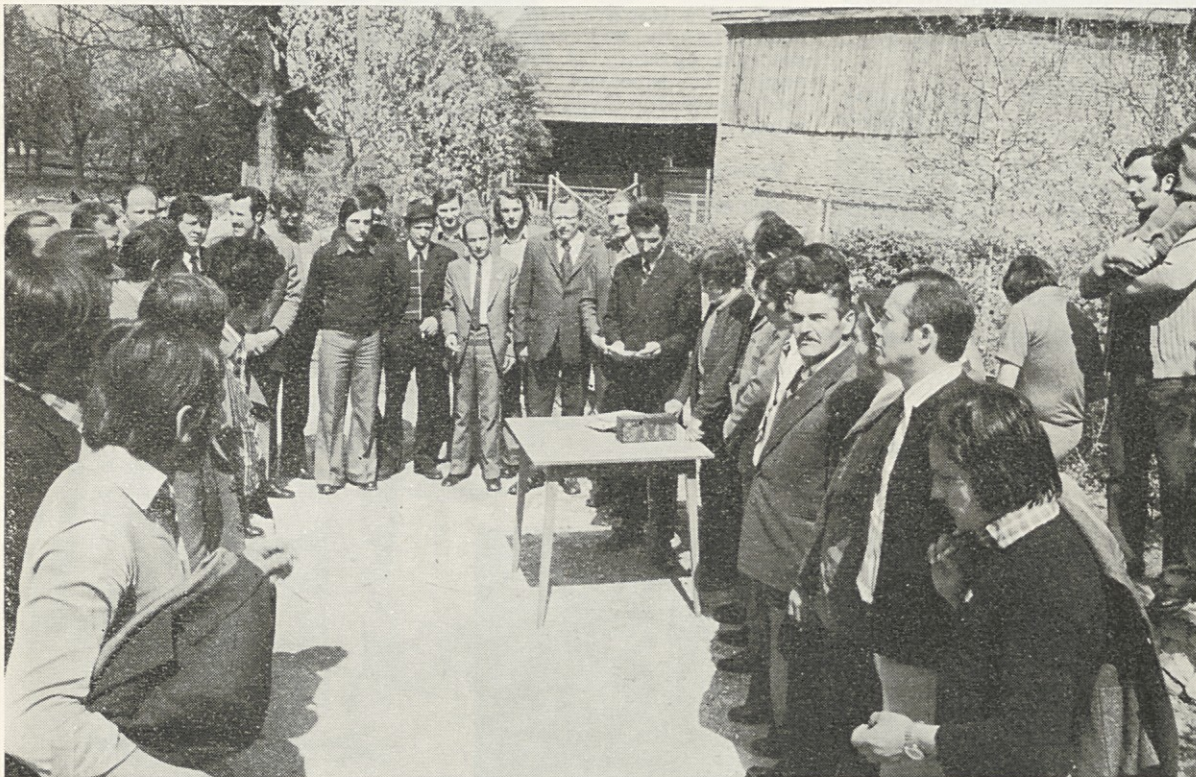
JANEZ GAŠPERIČ, šofer: »Ko sem bil pri vojaki, sem že začel dajati kri. Štirikrat sem jo dal. Nato sem s tem nadaljeval tudi v službi. Zakaj ne bi! Šofer sem, vsak dan na cesti. Morda bom nekega dne prav sam potreboval kri. Vem, da je ni nikdar dovolj. Zdaj sem zdrav, močan, lahko jo dam. Osemnajstkrat sem bil že na odvzemu krvi, ne mislim pa seveda prenehati.«

IVAN KURENT, delavec v živilskem skladišču: »Leta 1958 sem šel prvič na odvzem krvi; krvodajalska akcija je bila organizirana v podjetju. Imam zdravo, dobro kri. Torej lahko pomagam soljudem. Do sedaj sem dal kri že osemnajstkrat, trikrat so me klicali sami. Prejel sem že srebrno in zlato značko.«

VIDE LUŽAR, komisionar v galanteriji: »Kot mnogi drugi fantje, sem tudi sam začel kot krvodajalec pri vojaki. V neki nesreči je bila potrebna kri, pa sem se tudi sam javil na odvzem. V bolnici v Kninu je bilo. Nato sem jo dal še dvakrat pri vojaki. No, zdaj to nadaljujem tu, v podjetju.«

To torej zapis o krvodajalcih v TOZD Trgovina na debelo. Mnogi so prejeli priznanje in čestitke. Tudi mi iskreno čestitamo!

Dejan

Tovarišica Hladnikova in tovariš Jereb sta čestitala našim krvodajalcem in jim podelila priznanja in jubilejne značke.

Pravkar je avtobus Rdečega križa pripeljal skupinokrvodajalcev iz TOZD Grosist na svečanost v Tomišelj. Naš fotograf pa je napravil spominski posnetek.

— Ne, nihče od nas danes nima rojstnega dne. Le moja obleka je danes stara že šest let.

Učiteljica: Otroci, pravkar sem vam torej razložila kaj pomeni beseda »odgovornost«. Kdo mi za to besedo lahko pove praktičen primer!?

— Srečko: Jaz, tovarišica. Imam hlače, na katerih so se mi odtrgali vsi gumbi, razen enega. Ta zdaj nosi celotno odgovornost.

V živalskem vrtu dva fantka opazujeta ptiče flaminge.

— Kaj misliš, meni prvi, zakaj ti ptiči vedno stojijo na eni nogi?

— Neumnno vprašanje, de drugi, če bi dvignili še drugo nogo, bi vendar padli na tla...

Bilo je na Škotskem. Ko je zdravnik odšel, je v sobo bolne žene stopil McTavish in ji karajoče dejal:

— Torej, dvojno zastrupljenje, praviš Mary! Ali ti ne bi zadostovalo samo eno?

IMATE RADI DOBRO KAVICO?

Ni dneva brez kave. Naj si bo doma ali v službi. Ali pa na potepu po mestu, ko kar iz navade mimogrede zavijemo še na kavico.

Degustacija v Konzorciju na Titovi cesti v Ljubljani proda veliko kave. Leta 1964 smo v na-

šem časopisu napisali: »Lokal Tobačne tovarne je namenjen predvsem degustaciji cigaret, prav kava pa mu daje tako popularnost. Dobra ekspres kava, ki je priznana najboljša v Ljubljani. In veliko povpraševanje je po njej. Na dan prodajo približ-

no 1700 kavic, poleti manj, pozimi več.«

To smo napisali pred desetimi leti. In kako je danes? Oglasil sem se v Degustaciji. Pred kratkim. V pogovoru s tovarišico Vero Trost sem zvedel tole.

»V tem času je bil lokal dvakrat prenovljen, moderniziran. Na prostoru sicer nismo pridobili nič. Pa imamo dovolj obiska in polne roke dela. Najhuje je zjutraj, od pol sedmih pa do osmih. Pa potem od desetih naprej. Veliko smo si pridobili stalnih obiskovalcev, pa seveda mimoidoči radi pridejo na kavico. Saj je res odlična in kvaliteta kave je tudi stalno enaka. Pa tudi cena ni visoka. Kava s smetano stane pri nas 2,70 din, brez smetane pa 2,10 din.«

Zanimalo me je, koliko kavic

natočijo dnevno. Takole okrog dvatisoč, pravijo. Seveda včasih manj, včasih pa celo do 2500.

V zadnjih letih se je kava nekajkrat podražila. Zanimalo me je, kako to vpliva na promet. V Degustaciji pravijo, da se stalni »kofetarji« ne odrečejo kavi, pač pa morda namesto dvojne naroče navadno.

»Mi živimo od kave,« je še dejala tovarišica Trostova. »Mesečno iztržimo okrog dvanajst milijonov. Osem milijonov od tega gre na račun točenih kav, ostalo pa odpade na suho kavo in cigarete.«

Naj na koncu dodam še nekaj. Dobra kava, pa seveda prijazna in ustrežljiva dekleta, vse to je porok za lep obisk in seveda dober promet.

Dejan

Te dni so drugi časopisi pisali o nas

Zbor občanov 10. 4. 1974

BEŽIGRAJSKA EMBA

Obrat živilske industrije v industrijski coni ob kamniški progi

Ob novi Slovenčevi ulici za Bežigradom se na prostoru med to cesto in kamniško železniško progo zelo hitro širi bežigradska industrijska cona. Lepe, moderne in funkcionalne industrijske zgradbe bodo s svojo zunanjo ureditvijo okras Ljubljane.

Ena izmed njih, bolj podobna inštitutu ali laboratoriju, je EMBA. Podjetje je bilo ustanovljeno pred 18 leti, s sedežem na Celovški cesti, kot obrtno podjetje. Poslovni prostori so bili tesni, temni in neprimerni. Kljub zelo slabim delovnim pogojem je kolektiv napredoval, da so delali s še večjo vnemo in mislili na nove prostore, kjer bi bil njihov delovni učinek še boljši. Ta cilj je bil z letošnjim letom do neke mere dosežen, saj delajo v novih svetlih in za delo primernih prostorih. V tovarni manjka še več mehanizacije, avtomatizacije proizvodnje, da bi bil delovni učinek boljši in bi bili s sorodnimi podjetji v koraku, na tržišču pa konkurenčni. Začenja se borba za razširitev dosedanjega asortimana in proizvodnje novih artiklov, za katerimi je na tržišču povpraševanje in zanimanje.

Osnovna dejavnost podjetja je predelava, dodelava blaga, plemenjenje in pakiranje, ki je zlasti z uvedbo samopostrežnih trgovin postalo nujno. Tu se lahko kolektiv pohvali, da je že doslej dosegel zavirljive uspehe. Embina mešanica pravih kav »MERCATOR KAVA« je tržišče osvojila in je zanjo veliko povpraševanje tudi v sosednjih republikah. Lično je tudi pakiranje vseh vrst dišav, pravih in domačih čajev, vseh vrst kav, surovih, praženih in mletih, mletega kokosovega oreha, arašidov itd.

Za pakiranje blaga je tovarna dobila številne Oskarje, pohvale in diplome. Oprema mora biti okusna, domiselna, ne kričeča in mora konzumentu nedvoumno povedati čigav je proizvod in kakšna je kvaliteta. Večino blaga, ki ga embalirajo, gre v samopostrežne trgovine. Blago mora biti tako pripravljeno in opremljeno, da ga kupec na prvi mah spozna in ga ne zamenja s sorodnimi vrstami. Za embaliranje je treba izbirati take ovojne materiale, ki so na pogled lični, ki blago dobro zaščitijo, da se pri prekladanju in transportu embalaža ne trga in ne izgublja zunanje oblike...

Z vselitvijo v nove prostore se pojavlja vrsta novih problemov, ki zahtevajo skrajnih naporov celotnega kolektiva Emba. S podporo družbenih in gospodarskih faktorjev in zagrizenostjo celotnega kolektiva bodo tudi te težave ugodno rešene. Vsa pomoč, ki jo bo kolektiv deležen, se bo bogato obrestovala, ko bo tovarna pričela obratovati pod normalnimi pogoji, ki zagotavljajo svetlo perspektivo.

Ljubljanski dnevnik, 17. 4. 1974

TRGOVINE ZA NEZAHTEVNE KUPCE

Novomeški poslovodje, ki so nekakšna duša poslovalnic, so v večini primerov premalo elastični in premočno usmerjeni le na izbojevano pot — Ostre in pikre o preskrbi mesta s kruhom

Nikakršna posebnost ni, da se dobršen del Novomeščanov poda po večjih nakupih v Ljubljano ali celo prek meje. Navadica je že tako prerastla v navado, da vse bolj beli lase ne le trgovskim podjetjem, ampak tudi občinskim možem. Vseeno menda res ni, v kateri žep kaplja občinski davek. Zakaj je temu tako? To vprašanje smo razgrnili pred Ivana Gričarja, ki vodi komercialno pri Dolenjki, in direktorja MERCATORJA v Novem mestu Viktorja Kotnika.

(Nadaljevanje na 23. strani)

Tale posnetek pa je iz notranjosti Degustacije. Škoda, da so se obiskovalci umaknili, ko je naš fotograf pripravljal svoj objektiv.

Degustacija v Konzorciju je lokalček, ki je prav zaslovel po dobri kavici. Prostor je sicer majhen, a urejen okusno in sodobno. K temu sodi tudi moderen reklamni napis, ki je nedvomno nekaj posebnega.

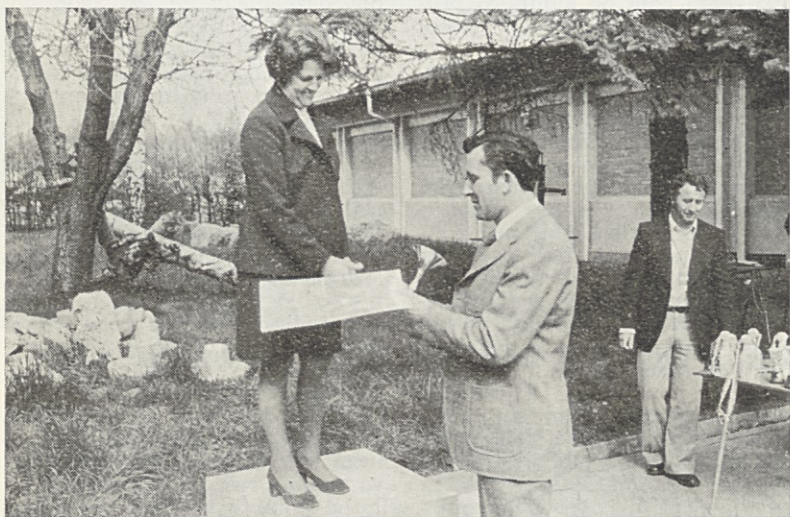
»Mercator« podrl 20.734 kegljev

Zanimanje za športna tekmovanja, letos so pri nas prvič, posvečena pa so 25-letnici podjetja,

je izredno veliko. Za veleslalom na Ulovki je bilo na vrsti kegljanje. Resnici na ljubo, zani-

Prve so stopile na zmagovalni oder ženske. Za prvo in drugo uvrščene smo pripravili pokale in diplome, tretje, četrto in peto uvrščene pa so prejele spominske diplome.

Odlična, najboljša med ženskami je bila Cvetka Veble iz Trebnjega. Tudi za ekipno uvrstitev je za svoje prevzela darilo.

»Firbci pa taki!« To bi lahko napisali pod tole fotografijo. Nagradna igra, ki smo jo pripravili kar med podelitvijo priznanj, je pomagala ustvariti še prijetnejše vzdušje. Na koncu je bilo seveda tudi nekaj kislih obrazov, saj je bil v tako veliki škatli le kosček toaletnega mila.

manje za to tekmovanje je preselilo vsa naša pričakovanja. Nismo se niti malo nadejali tako velikega odziva. V predtekmovanjih, ta so bila po skoraj vseh naših TOZD, je sodelovalo kar 519 delavcev. Izmed teh so res lahko izbrali najboljše, ki so se v petek, 19. aprila na finalnem tekmovanju potegovali za čim boljšo uvrstitev.

Zaradi velikega števila sodelujočih, teh je bilo 134, je bilo kegljanje na dveh kegljiščih: pri Jamniku na Vrhovcih in na Livadi.

Tekmovanja so se začela že zgodaj dopoldne. Ob treh popoldne pa je bila na Livadi zaključna prireditev. Spet smo podelili pokale in diplome za najboljše. Tokrat nam je pri tem pomagal direktor zunanje trgovskega sektorja, tovariš Alojz Rupnik. Seveda pa spet nismo pozabili tudi na tiste, ki so pristali čisto na repu. Za »prigarano« zadnje mesto so tudi prejeli diplomu in pa spominski obesek okrog vratu, pravi leseni keglj. No, še to moramo povedati, da nismo pozabili tudi na »najmlajšo« udeleženko in udeleženca.

In zdaj k rezultatom.

Ženske posamezno:

1. Cvetka VEBLE, TOZD Gradišče, Trebnje — 181 kegljev;
2. Marija JAUSEVEC, TOZD Panonija, Ptuj — 172 kegljev;
3. Aca RATKOVIČ, TOZD Preskrba, Tržič — 170 kegljev.

Ženske ekipno:

1. TOZD GRADIŠČE, Trebnje — 344 kegljev;
2. TOZD PANONIJA, Ptuj — 332 kegljev;
3. TOZD PRESKRBA, Tržič — 310 kegljev.

Ob tem naj povemo še to, da je kegljalo 45 žensk. Skupno so podrle 5759 kegljev ali povprečno 127,97.

Moški posamezno:

1. Zdravko NAGODE, TOZD Logatec — 217 kegljev;
2. Jože PEVC, TOZD Hladilnica — 215 kegljev;
3. Rudolf BREZNIK, TOZD Specerija — 208 kegljev.

Moški ekipno:

1. TOZD PANONIJA, Ptuj — 603 keglje;
2. TOZD LOGATEC, Logatec — 591 kegljev;
3. TOZD HLADILNICA, Ljubljana — 585 kegljev.

Moških je na tekmovanju sodelovalo 89. Skupaj so podrli 14.975 kegljev ali 168,25 na posameznika.

Po tekmovanju in podelitvi priznanj je bilo na Livadi družabno popoldne. Ni manjkalo prijetne glasbe za ples, pa tudi raznih nagradnih iger, ki jih je pripravila naša ekonomsko-propagandna služba. Res je bilo veselo, vse do poznega večera.

(Nadaljevanje na 23. strani)

Tovariš Rupnik čestita in izroča priznanje prvouvrščeni moški ekipi. Za 603 podrte keglje so Ptujčani prinesli domov lep pokal in diplomu

Kegljanja se je udeležila tudi ekipa moških iz Veleblagovnice Novi Beograd. Med posamezniki je Peter Karanovič osvojil šesto mesto, ekipno pa so zasedli osmo mesto.

Te dni so drugi časopisi pisali o nas

(Nadaljevanje z 21. strani)

Resnici na čast bodi povedano, da so pri Dolenjki oboroženi s tako zvrhano mero samokritike in s tolikšno voljo, da bi čimprej dohiteli vse večje potrebe in želje kupcev, da je strah pred nadaljnjim razhajanjem ponudb in povpraševanje precej zbledel... Direktor novomeškega MERCATORJA Viktor Kotnik sicer natanko ve, da z razvojem Novega mesta ne korakajo vstric, pa vendar: »Ne moremo si kaj dosti pomagati,« pravi. »S prostorom smo na tesnem, sredstev primanjkuje. Sicer pa smo s prodajo zadovoljni. Gre.«

Ce gre pa gre! Tudi lepo in prav! Pripomniti bi veljalo le to, da gredo stvari včasih tudi po sili razmer.

Na koncu bi navrgli le še eno ali dve na račun presneto žalost-

nih izložb, ki so kot medalje slabega okusa pripete na pročelje hiš. Ne sklicujmo se spet na denar, tokrat ne! Kanček domiselnosti, aranžerske izvirnosti — in iz teh mini razstavljenih skladišč bi kaj hitro pričarali koketno oko trgovine, kar naj bi sleherna izložba bila...

Pa še fotovest k članku:

Maturantka M. Š. se v MERCATORJU kar ne more odločiti za nakup svečane maturantske obleke. Bo ali ne bo takale svetlikajoča se črno-zlata stvar za osemnajstletno dekle? Ko bi le prišel kdo in ji prišepnil kako imenitna bi bila v modernem krilu in veseli bluzi! Ampak trgovina je trgovina, samo da gre blago v promet!

— Ravno kar je bila stoječa svetilka še tu. Le kdo jo je tako spretno izmaknil?

„Mercator“ podrl 20.734 kegljev

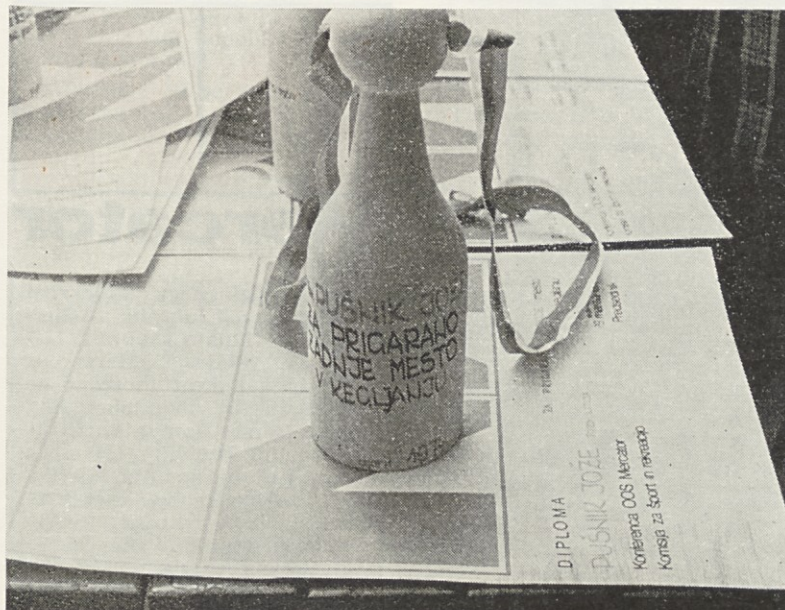
(Nadaljevanje z 22. strani)

Zdaj je tudi to tekmovanje za nami. Z veseljem lahko ugotovimo, da je zanimanje za šport pri nas veliko. Tokrat so sodelovale vse naše TOZD, razen Gornjega

Grada in Metlike. Celo kolegi iz Beograda so prišli.

Nasvidenje v juniju na streljanju z zračno puško v Tržiču!

Dejan

Tole darilo pa je čakalo zadnje uvrščenega. In »prigalar« si ga je Jože Pušnik iz Litije. Saj je važno sodelovati, ne pa zmagati. Pa brez zamere, prosim!

— Če trdiš, da nimam pojma o šofiranju, potem ti nimaš pojma o kuhanju!

Zima se je za letoš poslovala. Iz dneva v dan je toplejše in upajmo, da bo poletje lepo; čas dopustov je pred nami. Zato si seveda želimo lepega vremena in mnogo sonca.

Za spomin na mrzle zimske dni pa tale fotografija, posneta na sindikalnem smučarskem prvenstvu na Sorški planini. Levo je tovariš Rajko Iglčar, ki je v skupini »veteranov« prismočal lepo priznanje.

Tekst in foto: DEJAN

IZID ŽREBANJA NAGRADNE IGRE

»6 × 1«

Tik pred zaključkom redakcije, 15. maja 1974, smo opravili tudi žrebanje nagradne igre »6 × 1«. Do roka smo prejeli 260 rešitev, žal pa je med njimi bilo tudi precej nepravilnih.

Šest nagrad tokrat prejmejo:

Franjo Zrnec, Novo Polje V/10, 61260 Ljubljana Polje;

Stane Brozovič, papirni oddelek, Aškerčeva 3, Ljubljana;

Anica Vajda, Mercator, Aškerčeva 3, Ljubljana;

Bojana Strelec, TOZD Panonija, Osojnikova 1, Ptuj;

Ivanka Švajcer, TOZD Kavarna Evropa, Gosposvetska 5, Ljubljana;

Vinko Zajc, TOZD Hrana, Notranje Gorice.

Nagrade so tokrat prispevali razen Mercatorja še Sladkogorska, Tobačna tovarna, Zmaj in Zlatorog.

Nagrajencem čestitamo; obenem sporočamo, da nagrade lahko dvignejo v Ekonomski propagandi, Tržaška 37/b, Ljubljana.

Ali ju poznate?

V priljubljeni radijski oddaji V nedeljo zvečer, je napovedovalec Marjan Kralj zopet prepeval o Mercatorju. Danes si preberite tile dve pesmici:

I.

*Če ste zato — bom pa prepeval,
saj govorim tako preveč.
Morda bo kdo tudi zazelal,
pa mu zato ni treba leč!*

*Pesmica ta, naj vas zasanja
in naj vam seže do srca.
Ne ocenjujem vam stanovanja —
niti ne — vaš'ga vikenda!*

*Tu naj bila zdaj bi reklama!
Priporočila naj bi vam
kaj dobro je, kaj prazna slama.
Bom kar povedal, kot pač znam!*

*Za to reklamo res ni potrebe —
vse kar želite, vse je tu!
Da vas bom rešil tele zadrege...
Vse to je pri MERCATORJU!*

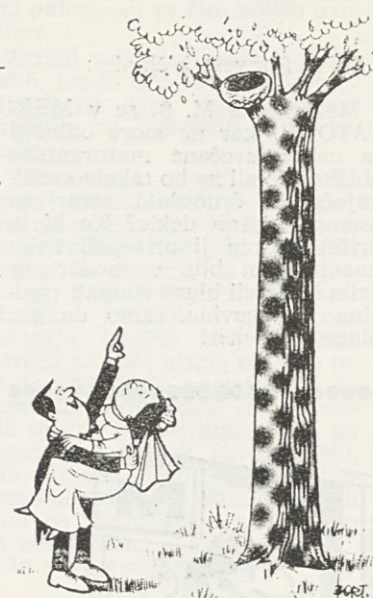
II.

*Zdaj na pomlad — vse bo sfrlelo
staro in mlado, kar živi.
Polje bo spet ozelenelo
ptički se bodo kljunčkali...*

*Mlada ljubezen bo zabrstela...
oh, bo na svetu spet lepo!
Janez in Micka se bosta vzela,
s stanovanjem — bo že kako!*

*Hotel sem vam le svetovati,
ne zaletite se preveč!
Ko treba bo nakupovati
boste od »furje« — čisto preč!*

*Razen ljubezni, mlade, nabrite —
ta ni naprodaj vsakemu...
vse kar želite, vse dobite —
Jasno da — pri MERCATORJU!*

— Končno sva našla svoje gnezdece, draga!

IZID ŽREBANJA NAGRADNE IGRE

»ZNATE

DOBRO

OPAZOVATI?«

Ker nam jo je zagodel tiskarski škrtar in napisal kar deset dni krajši rok za pošiljanje rešitev nagradne igre »Znate dobro opazovati?«, smo le-tega sami podaljšali. Za žrebanje smo upoštevali vse rešitve, ki so prispele v naše uredništvo do 30. maja. Takrat smo jih tudi prešteli; tokrat smo jih prejeli kar 449.

Naj ob tem napišemo, da je bilo kar precej rešitev nepravilnih. Nagradna igra sicer ni bila težka; verjetno je marsikdo v naglici prezrl nekaj napak.

Še enkrat vas naj opozorimo, da pošiljajte rešitve v zaprti ovojnici. Lahko seveda pošljete več rešitev, toda vsako v posebni kuverti. In naslov napišite k rešitvi, ne pa na zadnjo stran ovojnice.

No, zdaj pa k nagradam. Tokrat je žreb razdelil ducat nagrad takole: Prejeli jih bodo Francka Schwarzman, TOZD Hrana, Greta Peharc, TOZD Preskrba Tržič, Vido Bevk, TOZD Investa, Marija Levič, embalažni oddelek, Marjanja Kotar, Šmartno pri Litiji, Janez Jerina, centralno skladišče, Rezka Hočevnar, Tomažičeva 3, Ljubljana, Vida Duša, TOZD Grmada, Marija Đura, Tomažičeva 3, Ljubljana, Jože Maček, centralno skladišče, Jožica Dolinar, TOZD Investa in Jože Lunder, centralno skladišče.

Naj povemo, da so nagrade tokrat prispevali naslednji naši poslovni partnerji: Sladkogorska, Droga, Saponia, Trikon, Zmaj, Tobačna tovarna, Svilanit, TOZ, Totra in pa seveda tudi Mercator.

Vsem nagrajenim čestitamo in sporočamo, da jih nagrade čakajo pri nas v Ekonomski propagandi, Tržaška 37/b, Ljubljana.

Nagradna igra

Tokrat smo pripravili malce lažjo nagradno igro, zato pa pričakujemo toliko več odgovorov. Dobro si oglejte objavljeno fotografijo in nam povejte, čim bolj točno seveda, KAJ FOTOGRAFIJA PREDSTAVLJA? To je vaša prva naloga. Napišite pa nam še najbolj domiselni podpis k tej fotografiji. Nagradili bomo tri najtočnejše odgovore in tri najbolj domiselne podpise k fotografiji. Odgovore pošljite najkasneje do 10. junija na naslov: Mercator, ekonomska propaganda, Aškerčeva 3, s pripisom »Nagradna fotografija«.

Glasilo delovnega kolektiva »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja skupni delavski svet podjetja »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domanjko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Lombardo, Marjan Pogachnik, Jože Rener, Janez Rozman, Mirko Rupel, Stane Vrhovec, Ivanka Vrhovčak — Odgovorna urednica: Ivanka Vrhovčak — Tisk: Učne delavnice, Ljubljana, Bežigrad 8

Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov